

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

LAIŠVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TELEFONAS (312) 585-9500-1-2-3

Vol. LXXX Kaina 30 c.

TREČIADIENIS — WEDNESDAY, RUGSĖJIS — SEPTEMBER 10, 1986

Nr. 176

Aušra Nr. 49(89)

Tarybinio kalinio memuarai

VI. Lapienis

(Tęsinys)

Urbonas 1976 m. spalio mėnesio pabaigoje pasakė:

— Jums bus leidžiama rašyti kiekvieną mėnesį po vieną laišką.

As tuojau parašiau žmonai laišką ir jame paminėjau tarytojo pažadą. Ji apsidžiaugė. Parašiau žmonai spalio, lapkričio, gruodžio ir sausio mėn. po vieną laišką. O žmona sausio mėnesį savo laiške rašė, kad ji iš manęs vieną laišką gavo lapkričio 23 d., o kitą — sausio 11 d. Vadinasi, du mano laiškus čekistai konfiskavo ir apie tai man nieko nesakė. O juk Urbonas tardydavo mane kiekvieną savaitę po kelis kartus, apie laišku konfiskavimą puikiai žinojo, nes visi laišškai ėjo per jo rankas.

Urbonas ne kartą man sakė, kad laiškuose galima rašyti tik apie buitinius reikalus. Apie mūsų dienotvarkę, maitinimą bei gyvenimą izoliatoriuje ir apie tardymą rašyti negalima. Kadangi tu „negalima“ buvo daug, todėl nežinodavau ką ir berasyti.

1976 m. lapkričio mėnesį Urbonas man sakė:

— Jeigu jūs tardymo metu neatsakinėsite į klausimus, nepasirašinėsite apklauso protokolų, mes neleisime rašyti laišku.

— Neleisite — aš apsiėsiu ir be laišku — pasakiau Urbonui.

Apie šį tarytojo ketinimą parašiau žmonai. Laiško tarytojas išsiųsti neleido.

Nors mano butas nuo saugumo kalėjimo buvo visai netoli (gal nė kilometro nebuvo), tačiau laišškai keliavavo savaitę ir ilgiau... Štai aš padaviau Urbonui 1977

Londono „Times“ apie Ignalinos reaktorių

Nepaisant Černobylio tragedijos, gigantiska ir Lietuvos aplinkai pavojinga Ignalinos jėgainė bus užbaigta. Apie tai Londono „Times“ dienraštyje rašo Christopher Walker. Jis buvo vienas iš mažos užsienio žurnalistų grupės, kuriai, retu atveju, buvo leista oficialiai apsilankyti Lietuvoje.

Pasak britų korespondento, 50 nuosimčių už Černobylio galin-gesnis, bet panašios konstrukcijos reaktoriaus pradės veikti dar šiais metais, mažiau kaip 80 mylių nuo Vilniaus. Nuosprendis užbaigti reaktoriaus statybą, „sukėlė Vilniaus gyventojų susirūpinimą. Vilniuje jaučiamas didesnis nerimas, negu kitose Sovietų Sąjungos dalyse, nes iš lenkų radijo ir televizijos buvo patirta apie pilną Černobylio katastrofos apimtį“.

Walker cituoja „sovietinį šaltinį“, anot kurio „daugelis žmonių laiškais išreiškė savo rūpestį Lietuvos Kompartijos Centro Komitetui apie tai, kas darosi Ignalinoje. Todėl, partijos vadovai ten apsilankė ir sugrįžė mus užtikrino, kad viskas tvarkoje“. Ūkinio planavimo organizacijos vadovas Bronius Zaikauskas išreiškė pasididžiavimą jėgainės didumu ir užtikrino, kad aplinka būsimai apsaugota: „Mes patenkinti naujai įvestomis saugumo priemonėmis“. Jis nepaaiškino, kokios tos „prie-

monės“, bet korespondentams parodytas jėgainės modelis neturėjo iprastinės Vakarų reaktorių apsauginės sienos.

Zaikauskas paaiškino, kad kompartija nėra kitos išeities, kaip sparčiai plėsti branduolinių energijos bazes. Užbaigus Ignalinos jėgainę, Lietuva, iki šiol importavusi elektrą, pradės ją eksportuoti į kitas Sovietų Sąjungos dalis.

Anot britų korespondento, Lietuvos „užsienio reikalų ministerijos“ pareigūnas pareiškė, jog Černobylio avarijos, respublikos sveikatos ministeris pasakė ypatingą kalbą per televiziją gyventojams apminti. Tai buvo reikalinga, nes žinios iš Lenkijos apie ten įvestas saugumo priemones Lietuvoje sukėlusios „palaidų gandų“.

— Istanbulo policija praneša, kad aplausinėjo daugiau negu 100 asmenų, kurie yra arabai ir kurie galėjo būti įsivėle į sinagogos žudynes, bet negalėjo jų apkaltinti, nes nerado jokių duomenų, kad jie būtų prisidėję prie šių žudymų. Turkijos užsienio reikalų ministerija mano, kad iš iki šiol gautų duomenų, du teroristai galėjo būti arabai. Sinagogos skerdynėse buvo nužudyta 21 žydas ir keturi sužeisti.

ROMANA 2000 KĀUNEM.

CANONIZATIONIS

SERVI DEI

Georgij Matulaitis seu Matulewicz

ARCHIEPISCOPI TIT. ADULITANI
REFORMATORIS CONGREG. CLERICORUM REGULARIUM MARIANORUM
FUNDATORIS

CONGREGATIONIS SORORUM AB IMMACULATA CONCEPTIONE B. V. M.
ET

ANCILLARUM IESU IN EUCHARISTIA

(1871-1927)

PROFILO BIOGRAFICO

DEL VEN. SERVO DI DIO GIORGIO MATULAITIS-MATULEWICZ

Il Ven. Servo di Dio Giorgio Matulaitis-Matulewicz nacque il 13 aprile 1871 nel vicolo di Lūginė, parrocchia di Marijampolė in Lituania. Fu l'ultimo di otto figli di Andrea e Orsola Matulytė. La famiglia di Matulaitis era di origine contadina, laboriosa, agiata e stimata. Era nota in tutta la contrada per la posizione economica, ma anche e più per la vita di ottimi cattolici praticanti.

I pii genitori, otto giorni dopo, portarono il bambino alla chiesa parrocchiale di Marijampolė, ove gli fu amministrato il battesimo con i nomi di Giorgio Boleslao.

A tre anni, nel 1874, Giorgio perdette il padre ed a dieci, nel 1881, anche la madre. Orfano, passò sotto la tutela del fratello maggiore, il quale, o per incomprendimento, o per indole naturale, fu alquanto severo e mise il fanciullo a dura prova, facendogli esercitare un tirocinio di sacrificio e di pazienza. Così la fanciullezza passò tra la casa paterna di campagna e la scuola elementare, distante circa cinque chilometri. Era sempre di carattere gioviale, affabile, ma delicato nel suo fisico.

Kilus kai kuriems nūšūmams, kaip Dievo Tarnas arkivyskupas Jurgis Matulaitis bus tituluojamas Vatikano dokumentuose, skelbiant jį palaikintuoju, čia pridėdame oficialios beatifikacijos bylos dokumento pirmojo puslapio fotokopiją iš kurios matyti, kad jis pirmoje vietoje rašomas Matulaičiu. Beatifikacijų bylų tribunolas, remdamasis dokumentais, yra nustatęs jo tikrąją pavardę.

Japonija dalyvauja „žvaigždžių karo“ programoje

Tokyo. — Japonijos ministerių kabinetas, kuriam vadovauja premjeras Yasuhiro Nakasone, jau penktą kartą posėdžiavo, kad aptartų trijų komisijų rekomendacijas dalyvauti strateginio apsigynimo iniciatyvos programoje su JAV.

Kadangi ši programa yra vykdoma JAV, Japonija nepažeis 1969 m. parlamento rezoliucijos, kuri draudžia Japonijai dalyvauti karinio pobūdžio programose. Todėl pranešama, kad Japonija, po metų diskusijų, dalyvauja žvaigždžių karo programoje.

Vyriausybė susilaukė didelio spaudimo iš privačių Japonijos kompanijų. Žymus Tokijo kompiuterių specialistas taip pasakojo: „Mums truko dešimtmečius pasivyti Ameriką, ir jeigu mes nedalyvausime SDI programoje, Amerika vėl bus dešimt-

metų priekį, o mes atsilikę. Mes privalome dalyvauti“.

Kai šitaip tas mokslininkas Hiroshi Kawabe kalba, tai kai kurie žymūs japonai bijo vieno dalyko, kad, kai visa ši atominio apsigynimo programa bus įgyvendinta, Amerika gali sulaukyti kai kurias žinias, kad nebūtų pakenkta Amerikos saugumui. Tačiau, nežūrint šių abejonų, vyriausybė antradienį paskelbė, kad dalyvauja „žvaigždžių karo“ programoje.

Vakarų Vokietija jau anksčiau pasisakė, kad remia šį prez. Reagano projektą ir jungiasi su Amerika strateginio apsigynimo programoje.

Nevyksta

Raudonajai Armijai

Kabul. — Iš diplomatinių šaltinių patiriama, kad sovietų okupacinė kariuomenė Afganistane ruošia naują plataus masto ofensyvą prieš Panjšir slėnyje įsitvirtinusių afganus laisvės kovojus. Raudonoji armija šioje srityje dabar telkia gausius savo dalinius su sunkiąja artilerija. Panjšir slėnis, kaip pastebi apžvalgininkai, yra sovietams labai svarbus strateginiu atžvilgiu, bet iki šiol, nežūrint pakartotinį pastangų, raudonajai armijai nepavyko likviduoti slėnyje įsitvirtinusių afganų laisvės kovojų. Vakarų pasiekusiomis žiniomis, afganai rezistentai kitame krašto regione, apie 60 kilometrų nuo Kabulo užpuolė Raudonosios armijos konvojų, nukaudami dešimt sovietų karių ir sunaikindami jų vežamus ginklus. Toje patioje srityje afganų laisvės kovotojai numušė sovietų karo lėktuvą, transportavusį du šarvuotius.

TRUMPAI IŠ VISUR

— Lenkijoje komunistų laikraštis Glos Wyrzeza rašo, kad vyriausybė įsakė sustabdyti atominio reaktoriaus statybą netoli Gdanskio miesto dėl įvykusių nelaimės Černobylyje.

— Maskvoje įvykė vyresniųjų Amerikos ir Sovietų Sąjungos pareigūnų pasitarimai Afganistano konflikto reikalais baigėsi be jokių išvadų.

— Washingtone federaliniai auditoriai praneša, kad fiskaliniais 1987 m. deficitas bus 4 bilijonais dol. didesnis, negu kad buvo apskaičiuota anksčiau.

— Prez. Reagano administracija uždraudė Oxfam agentūrai iš Bostono siųsti Nicaragos kairiesiems ūkio įrankius ir kitus padargus.

— Amerikos specialus pasiuntinys Richard Murphy, kuris yra Valstybės sekretoriaus asistentas, vedė pasitarimus su Jordano, Izraelio ir Egipto vadais Vidurio Rytų taikos reikalais.

— Izraelio žinių agentūros praneša, kad planuoti pasitarimai su Egipto prezidentu neįvyks. Nepranešama priežasties, kodėl Izraelis atsisakė šių pasitarimų.

— Sovietų Sąjunga atšaukė du vyriausius pasitarimų vadovus iš Stockholme vykstančios konferencijos Europos nusiginklavimo reikalais. 35 tautų konferencija, kuri turėtų kaip išvengtą netikėtą karo Europoje, turi baigtis rugsėjo 19 d.

— Filipinų musulmonų sukilėliai įsiveržė į bažnyčią, kurioje buvo vestuvių apeigos, nužudė 10 asmenų ir sužeidė 96.

— Jordano karalius Husseinas guli vienoje Londono ligoninėje po sinuso operacijos. Kartu su karaliumi yra ir jo Amerikoje gimusi žmona Noor.

— Ispanų tenorą Placido Domingo boikotavo ju Socialistų partijos vadas Pedro de Silva, nedalyvaudamas Domingo garbei suruošiuose pietuose Ispanijos. Garsusis tenoras palaiko dešiniųjų nusistatymo partiją.

— Pakistano Žmonių partijos vadė Benazir Bhutto buvo išleista iš kalėjimo, kuriame ji buvo 26 dienas. Ji tuoj pat vėl pradėjo savo politinę veiklą, kuri yra nukreipta prieš dabartinę vyriausybę.

Atomisni Gulagas

Londonas. — Didžiojoje Britanijoje televizijoj buvo demonstruojamas slaptai iš Sovietų Rusijos Vakarų pasiekęs sensacingas dokumentinis filmas „Branduolinis Gulagas“.

Slaptai susukto filmo vaizdai liečia vieną urano kasyklą Sovietų Sąjungoje, kurioje šachtininkais dirbo priverčiamieji darbams nuteisti belaisviai, jų tarpe ir politiniai kaliniai. Filmą per televiziją perduoti parengė britai žurnalistai parengė, kad urano kasykloje netoli nuo Piatigorskio už tūkstančio šesiu šimtų kilometrų nuo Maskvos, belaisviai buvo verčiami dirbti be jokių apsaugojimo priemonių. Dėl to, septintame dešimtmetyje, nesukaitomi kaliniai, radiacijai apnuodyti, mirė nuo vėžio ligos. Filma, tarp kitų, komentavo bapštųjų pastorių Aleksandr Chachulin, buvęs sovietų belaisvis, kuris pats trumpą laiką dirbo sovietų urano kasykloje. Prieš jam išvykstant iš Sovietų Sąjungos, milicininkai pagrasino, kad jis bus Vakaruose nužudytas, jei išdrįs papasakoti apie savo išgyvenimus.

Europos tautos už sankcijas Pietų Afrikai

Brocket Park. — Anglijoje Europos Bendruomenės užsienio reikalų ministrai praeitą šeštadienį nutarė, kad 12 tautų sąjunga turi pritaikyti sankcijas Pietų Afrikai, kadangi Pretorijos vyriausybė nepakankamai greit imasi iniciatyvos panaikinti apartheidą. Šiam sprendimui turėjo įtakos ir naujos riaušės ju krašte.

Užsienio reikalų ministrai kalbėjosi ne formaliai, susirinkę į vieną ūki netoli Londono. Jie sutarė, kad birželio mėnesį aptartos sankcijos būtų patvirtintos reguliariame tų valstybių posėdyje Brüsselėje rugsėjo 15 ir 16 dienomis. Pagal tai, būtų draudžiama daryti naujus finansinius investavimus ir neleidiama importuoti angli, plieną ir aukso.

Čekoslovakijoje daug politinių kalinių

Praha. — Čekoslovakija neatsilieka nuo kitų komunistų valdomų kraštų politinių belaisvių gausumu. Austrijos sostinė Vieną šiomis dienomis pasiekė grupės čekoslovakų kitaminių raštai, kuriame pažymima, kad šimtai žmonių Čekoslovakijoje yra įkalinti vien dėl savo politinių, religinių ar kitokių ištikinimų. Kai kurie jų atlieka labai sunkias bauses nuo penkerių ligi dešimties metų. Nemaža politinių belaisvių Čekoslovakijoje buvo nuteista dėl to, kad priklausė žmogaus teisių gynbos sąjūdžiui „Chartija-77“ ir pasirašė sąjūdžio paskelbtus dokumentus. Vieno pasiekusio rašto autoriai taip pat atkreipia dėmesį į sunkias politinių belaisvių kalinimo sąlygas dėl kurių nemažai kalinių yra pradėję sveikata.

Latviai leidžia knygas apie laisvės žygi

Stockholmas. — Praėjusiais metais surengtas pabaltiečių laisvės žygis Baltijos jūroje buvo atkreipęs didelį tarptautinės spaudos dėmesį. Gausūs laikraščiai įvairiuose kraštuose ir žemynuose buvo paskelbę pranešimus apie Laisvės Žygio remsuose įvykusių renginių: Baltų Tribunolo posėdžius Kopenhagoje, pabaltiečių jaunimo ekskursiją laivu Baltijos jūroje, demonstraciją Helsinkyje prie sovietų ambasados ir užbaigiamąjį studijų seminarą Stokholme. Latvių jaunimas Švedijoje dabar ryžosi surinkti visus spaudos atsiliepimus apie Laisvės Žygi Baltijos jūroje ir juos atspausdinti. Ruošiamo spaudos atsiliepimų rinkinio apimtis aki-vaizdžiai rodo, kaip daug apie Laisvės Žygi buvo rašta tarptautinėje spaudoje: jis sudarys dvi didelio formato knygas, viso apie penkis šimtus puslapių. Knygos bus iliustruotos laisvės žygio nuotraukomis.

— Valstybės departamentas suteikė asylum teisę vienam iš vyriausių, traktorių kompanijos Milwaukee mieste, tarnautojui, kuris pasirašė leidimo apsigyventi JAV. Georgij Gindra, kuris buvo Belarus Machinery direktoriaus padėjėjas, išvyko į liginę sveikatos patikrinimą ir iš ten sekmadienį pasirašė pasilikti Amerikoje.

Ministrai išklause Britanijos užsienio reikalų min. Geoffrey Howe pranešimą apie jo pastangas suvesti Pretorijos valdžią į pokalbį su juodųjų organizacijų vadais. Geoffrey Howe šiuo metu yra Europos Bendruomenės valstybių tarybos prezidentas. Diplomatai pramato, kad negalima tikėtis greitu laiku pasikeitimų Pietų Afrikoje, todėl nėra kitos išeities, kaip tik pradėti vykdyti sankcijas. Jie mano, kad sankcijos tikrai padės pakeisti Pietų Afrikos gyvenimą, įskaitant ir tas juodųjų valstybes, kurios priklauso nuo Pietų Afrikos ekonomikai.

Diplomatai taip pat sutaria, jog būtų iš naujo kreipiamasi į Pietų Afrikos vyriausybę, kad būtų išlaisvintas opozicijos lyderis Nelson Mandela ir vėl atnaujintas juodųjų-baltųjų dialogas. Praeitą šeštadienį gausiai apgyventam juodųjų mieste Soweto vieno žuvusio partizano laidotuvsė vėl kilo neramumai.

Neseniai vyriausybė uždraudė spaudos žmonės rašyti apie riaušes. Kada reporteriai atvyko į tas laidotuves, tai juodųjų radikalų vadovaujantį „comrades“ isakė baltiesiems reporteriams aplėisti tą vietą. Jaunuoliai tik pasakė, kad nušautas jaunuolis buvo Afrikos Tautinio judėjimo narys, nušautas policijos pareigūnu Atvykusi į vaskupo Tutus įvesdinimą Cape Town mieste Nelsono Mandelos žmona pasakojo, kad šaudymai vyko visą naktį. Jaunimas Soweto mieste statė barikadas, akmenimis apmetė mašinas ir padeginėjo autobusus.

Palestiniečiai už ginkluotą kovą

Jeruzalė. — Arabai, gyvenantieji vakariniame Gazos krante, pasisako už Palestinos Laisvės organizaciją, kuriai vadovauja Yasser Arafat ir kad geriausias kelias atgauti savo žemes yra kovos kelias. Aplausinėjimas parodė, kad dauguma pabaltiečių atmeta tiesiogines derybas su Izraeliu ir pasisako už ginkluotą kovą. 71 procentai sako, kad Arafatas yra jų mėgiamiausias vadovas. Studija, kurią paskelbė Australijos Radijo ekskursija laivu Baltijos jūroje, demonstraciją Helsinkyje prie sovietų ambasados ir užbaigiamąjį studijų seminarą Stokholme. Latvių jaunimas Švedijoje dabar ryžosi surinkti visus spaudos atsiliepimus apie Laisvės Žygi Baltijos jūroje ir juos atspausdinti. Ruošiamo spaudos atsiliepimų rinkinio apimtis aki-vaizdžiai rodo, kaip daug apie Laisvės Žygi buvo rašta tarptautinėje spaudoje: jis sudarys dvi didelio formato knygas, viso apie penkis šimtus puslapių. Knygos bus iliustruotos laisvės žygio nuotraukomis.

KALENDORIUS

Rugsėjo 10 d.: Mikalojus, Pulkerija, Karilė, Taugirdas, Dargvilė, Jausmė.

Rugsėjo 11 d.: Protas, Gintautas, Sungailė, Regule.

ORAS

Saulė teka 6:24, leidžiasi 7:11.

Debesuota. Temperatūra diena 65 l., naktį 54 l.

SKAUTYBĖS MOKSLAS

GLOBOJA CHICAGOS SKAUTININKŲ-KŲ RAMOVĖ
Redaguoja v.s. Irena Regienė, 2652 W. 65th St., Chicago, IL 60629

„PALANGOS“ STOVYKLOJ

Vartau „Žara“. Senas „stovyklinis žurnalistas“ brolis Česlovas šitai pavadino XXIII-čiosios Romuvos stovyklos laikraštėlį ir „vedamajame“ paaiškino: „Žara reiškia pašvaistę. Ji aiškiai matyti, kai visur aplink tamsu. Ji graži ir įdomi. Pamėginkime šioje stovykloje pabūti pašvaistėmis...“ O sesė Aldona Baltakienė, kone tapusi „profesionale“ stovyklų viršininke nejuokais ragino stovyklautojus bendradarbiauti laikraštėlyje rašiniams ir piešiniams. Ir jau pirmajame numeryje reikėsi „Palangos“ talentai: piešė laužus ir laužavėdę sesė Jūratė Neimanienė ir rašė, rašė: „Aš noriu eiti maudytis du kartus į dieną... Aš noriu maudytis 10 kartų į dieną... Aš noriu eiti į krautuvę... Mes norime daugiau puolimų, daugiau lankymų ir daugiau linksmų sesių — netikėtai pasiekė redakciją pareiškimas ir iš brolių pastovyklės, be abejoj, draugininkų Marius Bijūno ir A. Skučo patvirtintas. O kažkas nugaro ir laikraštį paskelbė komendanto brolio Arūno Dailydės rimtą spėjimą: „Po laužo visi ir visos tyliai grįžta į savo rajonus...“ Po to buvo laukiamas tas tylos stebuklas. Tačiau vyko viskas po senovei, ir rytojaus dieną komendantas sau vienas bambtelėjo: „Palaida bala...“ Ir iš tikrųjų vakare po lietaus rinktis balą galėjai, kokią tik nori — ir tikrą. Tuo tarpu stovyklos viršininkė niekada nepamirš savo drausmingų stovyklautojų, kurie ir per lietu stovėjo rikiuotėje ir nuleido visas šešias vėliavas, broliui Arūnui vis bėgiojant susipainiojusias virves atsikirti ir ištempti... „Žara“ rašė: „Primkite ir lietu su vienodu džiaugsmu, kaip priimame saulę. Ir visi nepatogumai stovykloje reikalingi didesniai patyrimui. Sypsokimės... Lengva patarti jam, palindusiam didžiųjų vartų namelyje, pagalvojo ant kalno šlapias, jau patyręs skautas. Bet stovyklauti smagu, nes skaitome: „Valgom, valgom sumuštinis, Reikia juos daryt patiemis, O jei lieka, sugražinam į virtuvę — alkaniems...“ Nes ūkio skyrius po praktiku vis padėjo, girdi, nėra laiko nė pavalgyti... Viena sesė nupiešė dubenėlį, po kurio parašyta: „Pirmi skautai pietūs grybų sriuba su musėmis...“ Skelbimų skyriuje skaitome „leškau savo brolio“. Kas gi iš tų šlaipų lankytojų, Sesė Gailė Vosyliūtė nupiešė stovyklos vartus ir redakcija, apacioj parašė stovyklos šūkį „Romuva dar gyva — tegyvuoją Lietuvai!“ Tų sentimentų visur pilna. Ne reikia nė žvaigždes per brolio Antano teleskopą žiūrėti. O sesės Andrėjos piešinys „Romuva“ — tai jau pralenkia visus modernistus ir kad nebūtų kritikos, tuojau paskelbta, kad kritika stovykloje yra vedamas iš žodžio „krito“. Taigi, kritikas yra tas, kuris, bėgdamas (ypač naktį) kur nors krito. Gal tai įvyksta, grįžtant iš vėlyvų posėdžių, gal iš kokio nepasisekusio puolimo. Bet tema buvo pakeista po jūrų skautų vadovo brolio Vytauto Keturakio pasakytos kalbos vainiko nuleidimo proga. Laikraštis ci-

tavo: „Nesipykit su tuntininku, nes nuskeis“. Mat, taip kadaise buvo atsitiškė Klaipešos broliams. O modernistas kalbėtoja dar pailiustravo, palikdamas laisvės neribotai vaizduotei...

Tarp tų juokavimų ir nepamainomos nuotaikos atsitiško ir rimtų dalykų — pirmiausia stovyklautojų šokiai. Kaip visam tam ruošiasi, tegali pasakoti patys šokėjai, kurių jau taip daug nebuvo, kaip tikėtasi ir ruošiasi, bet stebėtojų prisigrūdo pilna salė. Vadovai, užuot šokę, posėdžiavo — leisti dar vieną valandą ilgiau, ar ne. Čia vis dėlto moteriškoji pusė laimėjo, ir buvo leista dar vieną „dainele sušokti“. Tik keista, kad po to klausimuose „Kas man patinka Romuvoje“, nė vienas neparasė, kad šokiai, o tik maudymasis, laužas, miegas ir net... vadovybė. Prie rimtesnių dalykų dar galima būtų pridėti ir vilkiukų sriubos receptą: „Kai sriuba pradės virti, pūsti ugnį, kad pelenai kristų į sriubą...“ Vėl gerai maišyti, kad tų pelenų nebematytų... — taip parašė komendanto brolio Arūno Dailydės rimtą spėjimą: „Po laužo visi ir visos tyliai grįžta į savo rajonus...“ Po to buvo laukiamas tas tylos stebuklas. Tačiau vyko viskas po senovei, ir rytojaus dieną komendantas sau vienas bambtelėjo: „Palaida bala...“ Ir iš tikrųjų vakare po lietaus rinktis balą galėjai, kokią tik nori — ir tikrą. Tuo tarpu stovyklos viršininkė niekada nepamirš savo drausmingų stovyklautojų, kurie ir per lietu stovėjo rikiuotėje ir nuleido visas šešias vėliavas, broliui Arūnui vis bėgiojant susipainiojusias virves atsikirti ir ištempti... „Žara“ rašė: „Primkite ir lietu su vienodu džiaugsmu, kaip priimame saulę. Ir visi nepatogumai stovykloje reikalingi didesniai patyrimui. Sypsokimės... Lengva patarti jam, palindusiam didžiųjų vartų namelyje, pagalvojo ant kalno šlapias, jau patyręs skautas. Bet stovyklauti smagu, nes skaitome: „Valgom, valgom sumuštinis, Reikia juos daryt patiemis, O jei lieka, sugražinam į virtuvę — alkaniems...“ Nes ūkio skyrius po praktiku vis padėjo, girdi, nėra laiko nė pavalgyti... Viena sesė nupiešė dubenėlį, po kurio parašyta: „Pirmi skautai pietūs grybų sriuba su musėmis...“ Skelbimų skyriuje skaitome „leškau savo brolio“. Kas gi iš tų šlaipų lankytojų, Sesė Gailė Vosyliūtė nupiešė stovyklos vartus ir redakcija, apacioj parašė stovyklos šūkį „Romuva dar gyva — tegyvuoją Lietuvai!“ Tų sentimentų visur pilna. Ne reikia nė žvaigždes per brolio Antano teleskopą žiūrėti. O sesės Andrėjos piešinys „Romuva“ — tai jau pralenkia visus modernistus ir kad nebūtų kritikos, tuojau paskelbta, kad kritika stovykloje yra vedamas iš žodžio „krito“. Taigi, kritikas yra tas, kuris, bėgdamas (ypač naktį) kur nors krito. Gal tai įvyksta, grįžtant iš vėlyvų posėdžių, gal iš kokio nepasisekusio puolimo. Bet tema buvo pakeista po jūrų skautų vadovo brolio Vytauto Keturakio pasakytos kalbos vainiko nuleidimo proga. Laikraštis ci-

tavo: „Nesipykit su tuntininku, nes nuskeis“. Mat, taip kadaise buvo atsitiškė Klaipešos broliams. O modernistas kalbėtoja dar pailiustravo, palikdamas laisvės neribotai vaizduotei... Tarp tų juokavimų ir nepamainomos nuotaikos atsitiško ir rimtų dalykų — pirmiausia stovyklautojų šokiai. Kaip visam tam ruošiasi, tegali pasakoti patys šokėjai, kurių jau taip daug nebuvo, kaip tikėtasi ir ruošiasi, bet stebėtojų prisigrūdo pilna salė. Vadovai, užuot šokę, posėdžiavo — leisti dar vieną valandą ilgiau, ar ne. Čia vis dėlto moteriškoji pusė laimėjo, ir buvo leista dar vieną „dainele sušokti“. Tik keista, kad po to klausimuose „Kas man patinka Romuvoje“, nė vienas neparasė, kad šokiai, o tik maudymasis, laužas, miegas ir net... vadovybė. Prie rimtesnių dalykų dar galima būtų pridėti ir vilkiukų sriubos receptą: „Kai sriuba pradės virti, pūsti ugnį, kad pelenai kristų į sriubą...“ Vėl gerai maišyti, kad tų pelenų nebematytų... — taip parašė komendanto brolio Arūno Dailydės rimtą spėjimą: „Po laužo visi ir visos tyliai grįžta į savo rajonus...“ Po to buvo laukiamas tas tylos stebuklas. Tačiau vyko viskas po senovei, ir rytojaus dieną komendantas sau vienas bambtelėjo: „Palaida bala...“ Ir iš tikrųjų vakare po lietaus rinktis balą galėjai, kokią tik nori — ir tikrą. Tuo tarpu stovyklos viršininkė niekada nepamirš savo drausmingų stovyklautojų, kurie ir per lietu stovėjo rikiuotėje ir nuleido visas šešias vėliavas, broliui Arūnui vis bėgiojant susipainiojusias virves atsikirti ir ištempti... „Žara“ rašė: „Primkite ir lietu su vienodu džiaugsmu, kaip priimame saulę. Ir visi nepatogumai stovykloje reikalingi didesniai patyrimui. Sypsokimės... Lengva patarti jam, palindusiam didžiųjų vartų namelyje, pagalvojo ant kalno šlapias, jau patyręs skautas. Bet stovyklauti smagu, nes skaitome: „Valgom, valgom sumuštinis, Reikia juos daryt patiemis, O jei lieka, sugražinam į virtuvę — alkaniems...“ Nes ūkio skyrius po praktiku vis padėjo, girdi, nėra laiko nė pavalgyti... Viena sesė nupiešė dubenėlį, po kurio parašyta: „Pirmi skautai pietūs grybų sriuba su musėmis...“ Skelbimų skyriuje skaitome „leškau savo brolio“. Kas gi iš tų šlaipų lankytojų, Sesė Gailė Vosyliūtė nupiešė stovyklos vartus ir redakcija, apacioj parašė stovyklos šūkį „Romuva dar gyva — tegyvuoją Lietuvai!“ Tų sentimentų visur pilna. Ne reikia nė žvaigždes per brolio Antano teleskopą žiūrėti. O sesės Andrėjos piešinys „Romuva“ — tai jau pralenkia visus modernistus ir kad nebūtų kritikos, tuojau paskelbta, kad kritika stovykloje yra vedamas iš žodžio „krito“. Taigi, kritikas yra tas, kuris, bėgdamas (ypač naktį) kur nors krito. Gal tai įvyksta, grįžtant iš vėlyvų posėdžių, gal iš kokio nepasisekusio puolimo. Bet tema buvo pakeista po jūrų skautų vadovo brolio Vytauto Keturakio pasakytos kalbos vainiko nuleidimo proga. Laikraštis ci-

Vs kun. Antanas Saulaitis praveda užsiėmimus su jauniausiais stovyklautojais XXIII-je stovykloje Romuvoje.

moj. Bet... anot brolio Antano, stovykloje galima daug ko išmokyti. Svarbiausia — tiems mokslams amžius nesvarbu. O vilkiukas Darius savo laisvę tėvams rašė: „Išmokau, kaip lapus išrinkti iš makaronų sriubos“. O pabaigoje pridėjo: „Manau, kad brolis Vidas Augaitis turėtų būti Vyriausias Skautininkas, nes jis kas vakarą pardavinėjęs „čipsus“ ir „coke“...“

Ir pagaliau reikėjo ruošti viską palikti: mokslus, „čipsus“, lietu, draugus ir pačią Romuvą. Sesės dūsavio ir rašė: „Gaila man stovyklos, gaila ir draugų...“ Šitai paskaitęs, vienas vadovas pasakė: „Štai kur jėga, kur naujoji bendruomenė auga...“ Kad tie jo žodžiai, kaip sakoma, tiesiai į Dievo ausį... Laukiant svečių ir tėvų, komendantas pranešė: „Pro vartus automobiliais važiuoti negalima“. O visokie mandrų pypkiai tuoj replikavo: „O jei kas atvažiuos motociklais?“. Kaip jie ten atsirado, bet atsirado, ir visi anoj pusėj ežero dainavo ir, žinoma, anekdotus iš Lietuvos pasakojo, kurių negirdėjome. Virš jų kabėjo būriai ryškiausių žvaigždžių, po nosim smilko lauželiai, ir vaišių kvapai maišėsi su kylančiais dūmais, kažkas garsiai pasveikino iš vėlyvų įrodžio grįžtančius stovyklautojus. Paskui jie šildėsi prieš saulę kone visą dieną ir atgijo vėl, sugrįžę po skautų laužo prie savų lauželių.

Pagaliau viskas gruvo. Išvažiavo jie patys ir savo vaikus išsivežė. Liko tik keli vadovai, kurie patikrino rajonus, parankiojo pamėstų ar tyčia paliktų daiktelių ir susėdė emė galvoti apie ateinančių metų stovyklą apie Romuvos sukaktuvinę. Ir tada, kaip tyčia, emė rodytis svetimi žmonės, ne lietuviai, ir teirautis, ar šita „property for sale“?... Jei būtų atvažiuavę dar vienas, būtų jau reikėję prie vartų pakabinti užrašą: „This property is not for sale“. Tai tokia buvo pati paskutinė stovyklos diena. Nuaidėjo kažkokios disonansas. Guodžiantis žodis tebuvo, kad nėra nieko amžino. Tikriausiai ir sesė viršininkė apie tai pagalvojo, kai po jautrių uždarymo apeigų, save iš pareigų atleido. Ir vistiek tariame: „Iki skautiško ir stovyklinio pasimatymo!“. Kas žino, gal praturtėję, kasmet galėsime stovyklauti vis kitame kontinate, kol vieną gražią dieną atsidsursime ir mėnylije...
Vienišas vanagas

Ps. R. Poškienė su savo draugovės skautėmis Romuvos XXIII-je stovykloje. Nuotr. S. Ilgūno

ASS FILISTERIŲ DĖMESIUI

Mieli Filisteriai,

Sveiki sugrįžę po vasaros atostogų. Toliau — vėl prie darbų ir susirinkimų! Laukiame vėl visus pamatyti, su visais pabendrauti. Kad būtų lengviau grįžti po vasaros linksmybių į rudens veiklą, F.S.S. Chicago skyrius ruošia susipažinimo vakarienę rugsėjo 27 d., šeštadienį, 6 v.v. Lietuvių Tautiniuose namuose. Bus prof. Vaškėlio paskaita, vakarienė ir įdomi Vidos Urbaitės atliekama meninė programa. Kaina tik 12.50 dol. asmeniui; rezervacijos iki rugsėjo 19 d. prima Vida Milavickienė, 4350 S. Fairfield, Chicago, IL 60632, tel. 254-7473.

Taip pat norime priminti, kad spalio 10 ir 11 d., (penktadienį ir šeštadienį), bus metinė šventė. Ji šiais metais vyks truputį kitaip negu ankstesniais metais. Penktadienį 7 v.v. bus šv. Mišios, mirusiųjų pagerbimas, o 8 v.v. iškilminga sueiga. Šeštadienį bus šventės pokylis. Pradžią 6 v.v. Visa programa vyks Lietuvių Tautiniuose namuose, o ne Jaunimo centre. Sekmadienį, spalio 12 d. kapų lankymai, spalio 13 d. kapų lankymai, spalio 14 d. posėdžiai vyks Jaunimo centre. Šio suvažiavimo proga Vyriausioji skautininkė susitiks ir su vietos tuntininkėmis bei kitomis vadovėmis.

AKIVAIZDINIS SESERIJOS VADIJOS POSĖDIS

LSS Seserijos vadijos akivaizdinis posėdis šį savaitgalį įvyks Chicagoje. Šeštadienį, rugsėjo 13 d., posėdžiai ir vakaronė vyks greta „Dainos“ restorano esančioje salėje. Sekmadienį, rugsėjo 14 d. posėdžiai vyks Jaunimo centre. Šio suvažiavimo proga Vyriausioji skautininkė susitiks ir su vietos tuntininkėmis bei kitomis vadovėmis.

SPORTO ŠVENTĖ

Chicago skautų ir skautėjų postovyklinė sporto šventė-gužinė įvyks sekmadienį, rugsėjo 28 d., Ateitininkų namų sodelyje Lemonte. Dalyvauja visi keturi Chicago skautų ir skautėjų tuntai. Tėveliai ir svečiai maloniai kviečiami dieną praleisti skautų draugystėje, o vakarą sutikti smagiame skautiškame lauve. Daugiau informacijos bus pateikta ateinančioje „Skautybės kelio“ laidoje.

DR. ROMUALDAS POVIŠIŠTIS
DANTŲ GYDYTOJAS
Tel. 767-7575
5780 Archer Ave.
(6 blokas į vakarus nuo Cicero Ave.)
Valandos pagal susitarimą

DR. KENNETH J. YERKES
DANTŲ GYDYTOJAS
Pensininkams nuolaida
2436 W. Lithuanian Plaza Court
Chicago, Illinois 60629
Tel. 925-8288
Valandos pagal susitarimą

„Lituanicos“ tuntu. Sekmadienį, rugsėjo 14 d., „Aušros Vartų“ tunto ir „Lituanicos“ tunto registracija vyks nuo 10 val. ryto Jaunimo centre.

Dėl informacijų kreiptis į:

„Aušros Vartų“ skautų tunto tuntininkę vs Alę Namičienę, tel. 925-5390.
„Kernavės“ skautų tunto t. k. s. Rūtą Daukienę, tel. 436-6113.

„Nerijos“ jūrų skautų tunto t. k. vs Ireną Regienę, tel. 476-7089.

„Lituanicos“ skautų tunto tuntininkę s. fil. Gintarą Plačią, tel. 523-1938.

Skambinti tuntininkams prašoma vakarais.

VĒL RINKSIS LIEPSNELĖS IR GILIUKAI

Ši šeštadienį, rugsėjo 13 d. Jaunimo centro posėdžių kambarėje įvyks pirmoji šių veiklos metų priešmokyklinio amžiaus skautukų — liepsnelių ir giliukų sueiga. Sueiguos pradžia 10 val. ryto. Sueiguos vyks kas antrą šeštadienį. Sueiguos tęsiasi nuo 10 iki 11:30 val. ryto. Priimami vaikučiai nuo 3 m. amžiaus. Sueiguos praves patyrisios vadovės vs fil. Vida Milavickienė ir ps fil. Jūratė O'Brien. Šion smagion veiklon įsijungti kviečiami visi lietuvių kilmės vaikučiai.

AKIVAIZDINIS SESERIJOS VADIJOS POSĖDIS

LSS Seserijos vadijos akivaizdinis posėdis šį savaitgalį įvyks Chicagoje. Šeštadienį, rugsėjo 13 d., posėdžiai ir vakaronė vyks greta „Dainos“ restorano esančioje salėje. Sekmadienį, rugsėjo 14 d. posėdžiai vyks Jaunimo centre. Šio suvažiavimo proga Vyriausioji skautininkė susitiks ir su vietos tuntininkėmis bei kitomis vadovėmis.

SPORTO ŠVENTĖ

Chicago skautų ir skautėjų postovyklinė sporto šventė-gužinė įvyks sekmadienį, rugsėjo 28 d., Ateitininkų namų sodelyje Lemonte. Dalyvauja visi keturi Chicago skautų ir skautėjų tuntai. Tėveliai ir svečiai maloniai kviečiami dieną praleisti skautų draugystėje, o vakarą sutikti smagiame skautiškame lauve. Daugiau informacijos bus pateikta ateinančioje „Skautybės kelio“ laidoje.

DR. ROMUALDAS POVIŠIŠTIS
DANTŲ GYDYTOJAS
Tel. 767-7575
5780 Archer Ave.
(6 blokas į vakarus nuo Cicero Ave.)
Valandos pagal susitarimą

DR. KENNETH J. YERKES
DANTŲ GYDYTOJAS
Pensininkams nuolaida
2436 W. Lithuanian Plaza Court
Chicago, Illinois 60629
Tel. 925-8288
Valandos pagal susitarimą

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USPS-161000)

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL.
Subscription Rates: \$53.00. foreign countries \$53.00.
Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas matinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėsti, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto		
	metams 1/2 metų 3 mėn.	
Chicago ir Cook County	\$53.00	\$30.00 \$20.00
Kanadoje (U.S.A. dol.)	\$53.00	\$30.00 \$20.00
Užsienyje	\$53.00	\$30.00 \$20.00
Kitur — Amerikoje	\$53.00	\$30.00 \$20.00
Savaitinis (Seštad. pried.)	\$30.00	\$19.00

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.
• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra. Neunaudotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už kelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prišuntamos gavus prašymą.

SKAUTIŠKI ĮVYKIAI

Chicagoje

Rugsėjo 27 d. — Filisterių skautų sąjungos Chicago skyriaus pobūvis Jaunimo centre.

Rugsėjo 28 d. — Chicago skautų ir skautėjų sporto šventė-gužinė Ateitininkų namuose Lemonte.

Spalio 10 d. — Akademio Skautų sąjūdo iškilminga sueiga Tautiniuose namuose.

DR. VILJAS BAJAJ
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — VIDAUŠ LIGOS IR ODOS CHIRURGIJA
(Agliai nuimami ofisai)
2434 W. 71st Street, Chicago
Tel. 434-5849 (veiklia 24 val.)
Val. pirm., antr., ketv., penkt. nuo 12 iki 6 v.v.

DR. ANTONAS RUDOKAS
OPTOMETRISTAS
2709 West 51st Street
Tel. — 476-2400
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 1-7; antr. ir penkt. 10-4; šešt. 10-2 val.

DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Tel. — 233-8553
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3921 W. 103rd Street
Valandos pagal susitarimą

Ofis tel. — 582-0221
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
JOKŠA
VAIKŲ LIGOS
6441 S. Pulaski Rd.
Valandos pagal susitarimą

6132 S. Kedzie Ave., Chicago
WA 5-2670 arba 489-4441

DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGOS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS
Specialybė vidaus ir kraujo ligos
Nechirurginis išsiplėtusių venų ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road, Tel. 595-2802
Valandos pagal susitarimą
Penkt., antr., ketv. ir penkt. Reikalui esant atvažiuoju ir į namus.

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
TRADE CENTER BUILDING
9525 So. 79th Avenue, Hickory Hills
(Ant 95th St. 1 blokas į rytus nuo Roberts Rd.)
Tel. 598-8101 Val. pagal susitarimą

Tel. RE-liance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
Lietuvių gydytojas
3925 West 59th Street
Val. pirm., antr., ketv. ir penkt. nuo 12-3 val. popiet ir 5-7 val. vak. Treč. ir šešt. uždaryta

Tel. ofiso ir buto: OLYmpic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 val. vak.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

DANTŲ GYDYTOJOS
DR. IRENA KYRAS
PROSTHODONTICS — karūnelės, titeliai, plokštelės ir bendroji praktika.
DR. LAURA KYRAS
2659 W. 59 St. Chicago
Tel. 476-2112
Valandos pagal susitarimą

DR. IRENA KURAS
KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTĖ
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Ofiso tel. RE 7-1168;
Rezid. 385-4811

DR. S. LAL
SPECIALYBĖ — VIDAUŠ LIGOS
2454 W. 71st Street
434-2123
Pirm. 2-7. Antr. ir ketv. 9-12. Penkt. 11-2

Ofs. tel. LU 5-0348; Rez. PR 9-5533
DR. FRANCIS MAZEIKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12-4; 6-9, antr. 12-6, penkt. 10-12; 1-6.

Tel. 436-7700
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
F.A.C.C.
KARDIOLOGAS
Sirdies ligos
6132 S. Kedzie Ave., Chicago
Valandos pagal susitarimą

Namų 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINĖS LIGOS
CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Valandos pagal susitarimą

Tel. 282-4422
DR. ROMAS PETKUS
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
Chicago Eye Institute
4200 N. Central Ave.
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
8104 S. Roberts Road
Tel. 563-0700
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
(Kalba lietuviškai)
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis. Pritaiko akinus ir „Contact lenses“
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

Dr. Tomasosio ofisų perėmė
T. RAMA, M.D.
Specialybė — Chirurgija
2454 West 71st Street
Tel. 434-1818 — Rez. 852-0889
Val. pirm., antr., ketv. ir penkt. 3 iki 7 v.v. Tik susitarus

DR. ANTANAS G. RAZMA
Specialybė — Vidaus ir plaučių ligos
2636 W. 71st St., Chicago, Ill.
Tel. 436-0100
11800 Southwest Highway
Palos Heights, Ill. 60463
(312) 361-0220 (312) 361-0222

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ PUSLĖS IR
PROSTATO CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val. antr. 1-4 p.p. ir ketv. 2-5 p.p.
Šešt. pagal susitarimą
Ofiso tel. 776-2880, rez. 448-5545

Edmundas Vizinas, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kalbama lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. 585-7755

Ofs. tel. 586-3166; namų 311-3772
DR. PETRAS ŽIUBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 West 63rd Street
Val. pirm., antr., ketv. ir penkt. 3-6; šeštadieniais pagal susitarimą

TAUTYBIŲ DIENA

Kruopštus ir kūrybingas Alg. Rukšėnas parūpino įdomią knygą: „The World's Best (Underground) Russian Jokes“. Čia yra nemažai sąmojaus. Pvz. klausiamas: koks labiausiai neutralus kraštas pasaulyje? — Ogi — Estija. Ji nesikiša net ir į savo reikalus. Atseit — visus juos tvarko Maskva. Visuose Sovietų Sąjungos okupuotose kraštuose vietos žmonių balsas nieko nereikšima, net gi siekiama palaiptinti gyventojus surusinti, sulieti ir vienalytę sovietinę valstybę.

Ne taip yra Amerikoje. Čia kaskart labiau branginama iš įvairių kultūrų sudaryta turtinga mozaika. Tam išryškinti šiemet pirmą kartą JAV kongresas ir šio krašto prezidentas paskelbė, kad visame krašte rugsėjo 21 d. turės būti minima tautybių diena, kaip Washingtono istaigos ją pavadino — Ethnic American Day.

Tai patrauklus tikrosios demokratijos reiškinys. Kada okupuotoje Lietuvoje vyksta rusinimas ir mokyklose, ir įstaigose, kada net į Sibirą išstremtiems lietuvių vaikams nebuvo leista atidaryti nė vienos lietuviškos mokyklos, kada nė dabar Gudijoje nei leidžiama turėti savų lietuviškų mokyklų ar savos lietuviškos spaudos (neleidžiama prenueruoti net Lietuvoje leidžiamų laikraščių), Amerika tautyboms suzydėti savą kultūrinį savitumą plačiai skatina.

Tebūnie čia leista padaryti dar vieną mažą nukrypimą, pacituojant dar vieną posmelį iš tos Rukšėno sudarytos knygos. Sakoma, kad Stalinas prieš pat mirtį pagalvojęs — o gal kartais ir gali būti Dievas, gal reikėtų geriau saugiau tvarkytis. Tos minties vedamas pasiūlykė knygą, kuriam prataręs, kad ir jis noris būti išganytas. Kunigas visų pirma jo paklauses, ar jis atleidžia savo priešams. Stalino atsakymas buvęs: „Aš neturiu priešų. Visus juos sušaudžiau...“

Šitokių tautinio naikinimo kelių žygiuoja Maskva ir dabar. Pamažu, palaipsniui, bet atkakliai ir neatlaidžiai. Už tat mums ypatingai brangu, kad Amerika net ir oficialiais veiksmais išryškina tautybių įnašą, reikšmę ir pabrėžia reikalą duoti sąlygas tautyboms ugdyti ir plėsti savitą kultūrą.

Šios tautybių dienos paskelbimas atžymėtasis net ir JAV kongreso leidiny „Congressional Record“. Čia senatorius Larry Pressler (S. Dak.) pažymi, kad ta tautybių diena bus visiems amerikiečiams proga parodyti savo įvertinimą įnašams, kuriuos „mūsų nacijai davė įvairių tautinių grupių amerikiečiai“.

Miela susilaukti tokių raginimų, kokius senatorius Pressler toliau minėtame kongreso leidiny paskelbė: „Visiems amerikiečiams svarbu žinoti apie savo tautines šaknis. Tėvai yra atsakingi, kad jų vaikams būtų pasakojama apie jų kilmę ir tautinį paveldėjimą. Mokyklos turi parūpinti daugiau progų mokslieviams sužinoti apie tautinių elementų įvairumą, kas sudaro amerikiečių kultūrą. Mūsų kraštas ir mūsų žmonės laimi iš to, kad amerikiečiai pažįsta savo tautines šaknis“.

Toliau senatorius Pressler papasakoja, kas paveikė, kad tokia tautybių diena buvo paskelbta. Iniciatyvos čia ėmėsi sąjūdžio Americans by Choice, Inc. pirmininkas dr. Selven

Feinshreiber. Pasitraukęs nuo savo tiesioginės teisių praktikos, jis dabar talkina daugeliui valstijų ir organizacijų. Tas sąjūdis siekia sudaryti tampsinius ryšius su įvairiomis tautinėmis grupėmis JAV-se, sudaryti didesnę amerikiečių palankumą tautinėms grupėms, išskirti, ką įvairios tautinės grupės yra davusios Amerikai. Visa eilė senatorių sutiko jėgti į tos Amerikos Tautybių dienos garbės komitetą, kaip Bradley, Dole, Laxalt, Lugar, Nunn, o taip pat kongresmanai — Fascell, Garcia, Hoyer, Kemp, Porter ir Ritter.

Tautybių diena bus paminėta Washingtone, kapitolyje, Konstitucijos salėje. Čia net 24 tautinės grupės dalyvaus su savo muzika, tautiniais šokiais, pavaizduodamos savo tautinės kultūros bruožus. Be to, iš kiekvienos grupės bus išrinktas asmuo, kurio ypatingas įnašas į Amerikos gyvenimą labiau išsiskiria.

Džiugu, kad senatorius Pressler pažymi, jog ši tautybių diena įsteigta atšvesti daugelį tautinių grupių, kuriuos tautybės padarė į Amerikos gyvenimą. „Jų įnašai, — sako senatorius, — matomi visose mūsų visuomenės srityse: mokyklose, mene, krašto administracijoje, versle, medicinoje, švietime, agrikulturne. „Jų savita kultūra ir tautinis paveldėjimas sukūrė tai, ką mes dabar žinome, ir vadiname, kaip Amerikos visuomenę, kaip mūsų gyvenimo kelias. Ši tauta nebūtų tokia, kokia yra šiandien be daugelio tautinių grupių pastangų“.

Vaidžia senatorius pabrėžia, kad milijonai imigrantų, atvyko ieškodami laisvės, progos ir naujo gyvenimo būdo. Jie atvyko į šį kraštą pasiekti savo tikslų, savo svajonių išpildymo. Šie imigrantai suprato, kad pasiekti šiuos tikslus JAV-se yra didesnės galimybės negu kur kitur pasaulyje. Tai vis mums mielos ir įdomios Pressler skelbiamos mintys, ir tai JAV valdžios leidiniuose. Kaip tai skirtinga nuo Maskvos taktikos, kur tautybė yra laikoma beveik nusikaltimu, kaip patriotinė apraiška.

1980 gyventojų surašinėjimas parodė, kad JAV-se dabar yra apie šimtas įvairių tautinių grupių. Daugiau negu 188 milijonai Amerikos žmonių atžymėjo savo kilmę iš užsienio. Senatorius Pressler pažymi, kad tai rodo, jog 83% Amerikos piliečių randa savo giminės šaknis kitur ir todėl, kaip „Congressional Record“ pažymi, tikrai Amerika sudaryta iš viso pasaulio tautų.

Senatorius Pressler džiaugiasi, kad tokie įvairios kilmės amerikiečiai įstengė gyventi ir dirbti harmoningai, ir tas šio krašto istorijai davė savotišką pobūdį, turėjusį reikšmės daugiau negu kas kitas. „Savo vienybėje, mes galime išreikšti didelį įvairumą“, — skelbia senatorius. Ir tai yra didelis Amerikos laisvės laimėjimas. Amerika patraukia geriausius daugelio tautų žmones su savais kultūriniais įnašais ir iš to turi daug laimėjimų įvairume. Malonu, kad tarp šios tautybių dienos iniciatorių ilgame organizacijų ir jų vadovų sąrašą, skelbiamas ir Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos pirmininkas Gintaras Grušas.

Nepraleiskime šios tautybių dienos negirdomis. Prisiminkime ją mokyklose, šeimose. Ją galėtų priminti mūsiškiai dirbą ir amerikiečių mokyklose ar kitose įstaigose.

Juoz. Pr.

JAUNIEJI RAGINA VYRESNIUOSIUS

Juozas Kojelis

Ilgą laiką mūsų tarpe buvo piktnaudžiaujamas politikos terminas. Susirėja du nebesančių organizacijų lyderiai — tai politikas; delegacija apsilanko Washingtone be pasirušimo ir be specifinai aptarto tikslo — tai didžioji politika; papedėdžiauja 4 valandas dar esančių ir seniai dingusių partijų atstovai — jau Lietuvos laisvinimo politika.

Šitoks politikos termino piktnaudžiavimas atnešė dvejopus rezultatus. Iš vienos pusės, tie kurie nori „atsikirti politiką nuo lietuviškumo“ ir, atsisakydami „provokuojančių klausimų“, per okupacinį režimą siekia bendradarbiavimo su Lietuva, iš politinės laisvinimo veiklos ėmė šaipytis. Iš antros pusės, — atsirado nauja iniciatyva Lietuvos laisvinimo darbams paieškoti naujų kelių. Tą iniciatyvą parodė tie, kuriems Lietuvos laisvę pasiūlo aukščiausias laisvųjų lietuvių egzistavimo pagrindas ir tikslas. Ta iniciatyva pasireiškė įvairiausiomis formomis, k.t. partizaniniais atskirėms uždaviniamis vykdyti sąjūdžius, politiniais seminarais, naujų organizacijų atėjimu į politinės veiklos lauką, nepriklausomų informacijos centrų susikūrimu ir t.t. Politinės tuštumos erdvė ėmė prisipildyti vis profesionališkiau besireiškiančiais kolektyvais, kurių priekinė išėina nauji, dažniausiai jaunesni veidai.

Naujosios iniciatyvos poveikyje ir toliau ryškėja visuomenės diferenciacijos kryptys. Kai vyresniojoje vidurinėje kartos dalyje labiau pasireiškia politinė ar politinei laisvinimo veiklai nepalanki linija, jaunesnieji

politine akcija natūraliai susidomėjo, nors nei ateitininkai, nei skautai, nei liuanistinės mokyklos tokios veiklos skatinimo neruošė. Vos Pasaulio lietuvių Jaunimo sąjunga sudarė sąlygas jaunimo lietuviškoms nuotakoms išsiryškinti, suaukdamą Washingtono politinę konferenciją, tas jaunimas pasirodė turįs daug lietuviškos ugnies, noro ir iniciatyvos. Ir be reikalo kai kas nori tą ugnį gesinti.

Reikia registruoti taip pat faktą, kad naujojoje situacijoje pradeda susiorientuoti laiko prasme giliai šaknis laisvinimo veikloje įleidusios organizacijos, kurios iki šiol vietoj Lietuvos laisvinimo per ilgai „laisvosi“ nuo tariamų savo priešų čia. Naujieji pozityvūs jų veiklos ženklai pasirodė Kopenhagos tribunolo bei Taikos ir laisvės žygio Baltijos jūroje organizavime, o dabar gan rimtuose pasirušimuose Vienos konferencijai.

Jei vyresniųjų patirtis surasintum sąlytį su jaunųjų entuziazmu, politinėje laisvinimo veikloje galės prasidėti naujas aktyvumas. Ir labai idomu, kad į tą aktyvumą vyresniuosius ragina jaunieji.

Andriaus Anužio pavyzdys

Praėjusį rugpjūčio mėnesį Dainavoje įvykusios Lietuvių fronto bičiulių stovyklos studijinė dalis beveik ištiesai buvo skirta politinių klausimų svarstymui. Jaunieji kalbėtojai rodė atsakingos iniciatyvos, išminties ir

norą asmeniškai dalyvauti politinės veiklos procese. Iš jų atėjo gerų pasiūlymų.

Kaip į tai kartai charakteringą atstovą atkreiptinas dėmesys į Andrių Anužį iš Detroito, apie kurį lietuvių visuomenė labai mažai yra girdėjusi. O su juo ir jo mintimis verta susipažinti. Jis skaitė paskaitą „Jaunas lietuvis JAV politikoje“. Tokiai paskaitai jis pilnai kvalifikuotas, nes pats yra tik 26 metų, lapkričio mėnesį įvyksiančiuose rinkimuose kandidatuoją į Michigano valstijos atstovus, šiuo metu yra kandidato į JAV prezidentus kongresmano Jack Kemp (R-NY) kampanijos Michigane politinis direktorius ir respublikonų partijos vienas iš vicepirmininkų.

Paminėjęs savo pirmuosius žingsnius politiniame kelyje, jis nurodė, kad jo pasirinkimą politikos profesijos lemia du motyvai: „paveikti Amerikos visuomenę, kad suprastų okupuotos Lietuvos reikalus“ ir „turėti įtakos į tuos valdžios žmones, kurie nustato krašto politiką“.

Ką Lietuvos reikalų daro jaunasis Anužis dabartinėse pareigose? Štai jo žodžiai:

„Respublikonų konvencijoje delegatams išdalinau Baltų Laisvės lygos išleista informacinę brošiūrą. Puikiai paruošta informacija. Aš pats paruošiau laiška, kurį pridėjau prie kiekvienos brošiūros, prašydamas konvencijos delegatus su ta informacija apie Baltijos valstybes susipažinti. Vos perskaitė, daugelis delegatų man dėkojo, sakydami, kad jie iki šiol nežinoję apie liūdną Baltijos valstybių likimą. Aš tą brošiūrą

įdaviau ir (pagrindinei kalbėtojai) Jeane Kirkpatrick ir turėjau progos ilgiau su ja pasikalbėti. Jai išaiškinau apie Lietuvą, apie savo tėvilius, kurie pabėgo nuo komunizmo. Labai idomu, kad savo pagrindinės kalbos metu Jeane Kirkpatrick apie mūsų pokalbį priminė visiems konvencijos delegatams. Taigi jau tokioje pozicijoje, kaip aš esu, galima lietuviškus reikalus kelti didelę politinę įtaką turinčių žmonių tarpe. Aš turėjau artimų ryšių su senatoriumi Robert Dole ir turėjau progos gan plačiai išaiškinti Lietuvos problemas.

„Dabar esu kongresmano Jack Kemp kampanijos politinis direktorius Michigane. Tose pareigose tenka daug su juo bendradarbiauti. Kiekvieną progą išnaudoju painformuoti jį apie Lietuvą. Aš jaučiu, kad jis nemaža apie Lietuvą žino.

„Kartą televizijos programoje kalbėjo kongresmanas Kemp, dar pora žmonių ir aš. Kai programos vedėjas kreipėsi į mane, kaip į baltietį, pasinaudojau progą ir apie tris minutes aiškinau Lietuvos problemas“.

Anužio raginimai

Puikius politikos privalumas turįs Andrius Anužis pateikė tokius siūlymus:

- a. Jauni lietuviai turi domėtis politika ir rinktis ją kaip profesiją. Išvirtinę politiniuose postuose, galėsime padėti Lietuvai;
- b. Lietuvių visuomenė turi remti lietuvių kandidatus;
- c. Turėti asmeniškų ryšių su Amerikos politikais. Jie mus tiek parems, kiek mes jiems padėsime. Kai juos remiame finansiškai, neaukokime per įvairius centrus, bet siūskime kaip lietuvių aukas;
- d. Nepasitenkinti paraginimais spaudoje, bet paruošti rimtą „internship“ programą. Yra daug galimybių jauniems žmonėms įgyti patirties federaliniuose, valstijų ir savivaldybių darbuose, tik mes to neišnaudojame;
- e. Paruošti rimtą programą ir parūpinti stipendijas talentingiems jaunuoliams įsigyti žurnalistų profesiją;
- f. Lituaništinėse mokyklose įvesti politinio paruošimo pamokas. Jauni žmonės apie politinį darbą neturi elementaraus supratimo;
- g. Tėvams nestumti vaikų būti tik gydytojais, inžinieriais, dantistais;
- h. Amerikos lietuviai turi pasiryžti artimu laiku išrinkti bent du lietuvius kongresmanus. Lietuvių fronto bičiulių stovykloje politiniais klausimais kalbėjo ir daugiau jaunų lietuvių iš Amerikos ir Kanados. Jie visi yra pilnai subrendę politinėje veikloje imtis atsakingų pareigų.

VIKTORO PETKAUS AREŠTAVIMO METINĖS

Prieš devynerius metus, 1977 metu rugpjūčio 24 dieną Vilniuje buvo areštuotas žymusis lietuvis žmogaus teisių gynėjas, lietuviškosios Helsinkio grupės narys Viktoras Petkus. Sovietinis teismas Vilniuje Viktorą Petkū nuteisė dešimtį metų kalėti ir penkerius metus pasilikti tremtyje.

Visas kultūringas pasaulis buvo sukrėstas šiuo žiauriu teismo nuosprendžiu. Įvairios tarptautinės organizacijos nuolat deda pastangas kuo platesnius pasaulio viešosios nuomonės sluoksnius supažindinti su Viktoro Petkaus likimu ir ragina rūpintis jo išlaisvinimu. Amnesty International, Keston College, Lietuvių Informacijos centras, Lietuvių religinė šalpa, Tarptautinė žmogaus teisių draugija, Tarptautinė rašytojų sąjunga — PEN klubas, Jungtinių Amerikos Valstijų komisija Europos Saugumo ir bendradarbiavimo klausimais, Raudonasis kryžius ir daugelis kitų organizacijų rūpinasi Viktoro Petkaus padėtimi. Vakaru Vokietijoje ir Austrijoje yra įsisteigęs Tarptautinis Viktoro Petkaus komitetas. Už jo taikingas pastangas, ginant pagrindines žmogaus teises bei laisvės, Viktoras Petkus buvo pasiūlytas Nobelio premijos kandidatui. Viktoro Petkaus šviesi asmenybė ir jo auka kovoje už pagrindines žmogaus teises spinduliuoja pasaulyje, sklaidama taikos dvasią, liudydama lietuvių tautos ištikimybę aukščiausioms gyvenimo vertybėms.

Minėdami Viktoro Petkaus areštavimo devintąsias metines, prisiminkime vieno jo laiško žodžius: „Nemaža dalis kalinių, badu privestų iki nužmoginimo, vis tiek neprarado vidinės dvasinės laisvės. Jie neprarado ir komunikatyvinės funkcijos. Dar daugiau: jie neprarado vilties ir tikėjimo, be kurių negali būti nei paties gyvenimo, nei kūrybos. O gal svarbiausia, jog ir tokiam pragare jų neapleido troškimas surasti pasaulyje ir žmoguje bent krislėlį gerio, meilės, taurumo. Jie teigė laisvo mąstymo jėgą ir grožį“.

Neiti į politikos gyvenimą katalikų su savo katalikiška programa, arba eiti be katalikiškojo veido ir katalikiškųjų principų, be ideologijos, — yra ne visa, bet kai ką atnaujinti Kristuje.

M. Krupavičius

Pasikalbėjimas Lietuvių Fronto bičiulių stovykloje Dainavoje. Iš kairės: dail. M. Ambrozaitienė, dail. N. Palubinskienė, dail. St. Smalinskienė, R. Ardienė. Lietuvos gen. konsulas V. Kleiza, V. Kleizienė, M. Lenkauskienė, ir R. Grušas. Nuotr. Vvt. Maželis

SU PALAPINE I KALEVALĄ GRAŽINA KRIAUCIŪNIENĖ

6

Vėlesniais metais, surinkęs daugiau tautosakos, nutarė paruošti veikalą, kuris bent pusiau prilygtų Homero „Ilijadai“. 1835 m. Kalevala buvo išspausdinta. Autentiška Kalevalos poezija — daina Suomijoj pradėjo kristalizuotis prieš porą tūkstančių metų. Per šimtmečius dainių rankose išpopuliarėjo ir buvo perduodama iš kartos į kartą. Pastebėtina, kad dainiai muzikos palydai vartodavo „kantele“, t.y. mažas kankles. Tik septynioliktame šimtmečiu, įvykus reformacijai, liuteronų bažnyčia pradėjo drausti šias dainas, ypač tas, kurios buvo naudojamos kerams ar užžavėjimams.

Seniausios poemos apdainuoja įvairius ritualus ir mitus. Užrašyta forma poemos eilutėje yra astuoni skiemėnys (retkarčiais devyni ar dešimt), dainuojant kirčiuojama trys ar penki skiemėnys. Pati melodija dažniausiai susideda iš penkių gaidų. Įvairumą sudaro aliteracija bei tos pat minties pakartojimas kitokiais žodžiais, kitokia melodija. Senovės mitai, karžygių darbai padėjo žmonėms suprasti bei susigyventi su savo aplinka. Apdainuojamos ir išimtinai sunkios gyvenimo valandos. Pvz., sužinojus, kad Leminkainen dievų nužudytas, supjaustytas į gabalus, jo motina atvyko, surinko kūno gabalus ir įkvėpė sūnui gyvybę. Pagrindinis veikalo veikėjas Vainamöinen ne tik išrado ugnį, laivą, bet taip pat buvo poetas, žynys, burtininkas, kuris kankiuodamas kovojo su piktomis dvasiomis,

savo dainomis jas nugalėdamas. Reinhold von Becker, 1820 m., aprašydamas Vainamöinen kaip žmogų-poetą-dainininką, pabrėžė, kad tai pirmas mitologinis asmuo, kuris nebuvo dievas. Iki tų metų Vainamöinen tautosakoje buvo tautos praeities simbolis, po Kalevalos išspausdinimo tapo tautinio atgimimo simboliu.

Nors Lönnotto epas patenkino tų dienų romantikumą, tačiau truko laiko, kol buvo pilnai įvertintas. Kaip jau buvo minėta, išsilavinę suomiai kalbėjo švediskai ir poemos tarmiškai išsireiškimai nebuvo suprantami. (Pirmos laidos penki šimtai egzempliorių buvo išparduoti tik per dešimt metų.) 1849 m. Lönnotto išspausdino „naują“ Kalevalą, kurioje buvo daugiau epizodų ir pati poezija buvo geriau apšifuota. Ši laida sukėlė ypatingą susidomėjimą suomių tarpe. Ne vienas, sekdamas šio autoriaus pavyzdžiu, liavo į Kareliją (prie rusų pasienio), kur daugiausia šias senas dainas žmonės dar prisiminė ir dainavo.

Nuo jų neatsiliko ir kitos mokslo srytys. Etonologai, lingvistai ir archeologai pradėjo studijuoti suomių kalbą, praeities gyvenimą, istoriją. 1851 m. švedas J. S. Blackstadus nutapė paveikslą, atvaizduojantį Vainamöinen styguojant kankles, 1847 m. Alex Ingelius sukūrė simfoniją. Vėliau įvairios temos, atrinktos iš Kalevalos, atspindėjo balete.

Šis epas jau 1841 m. buvo išverstas į švedų kalbą. Vėliau į daugelį kitų kalbų. Į lietuvių kalbą buvo išverstas 1922 m. ir 1972 metais.

„Ant kalno mūrai...“

Pasibaigus programai sporto arenoje, skubėjome į suomių kolegijos rūmus. Ten turėjo vykti tolimesnės šio vakaro iškilmės. Ši kolegija buvo suomių įkurta 1896 metais. Pirmon klasėn susirinko tik vienuolika mokinių išnuomotose patalpo-

se. Tačiau 1899 m. jau baigtas statyti pirmas mokyklos pastatas. Per eilę metų išsiplėtė mokslo, mokinių ir patalpų atžvilgiu. Dabar kolegijos pastatai užima visą statuso kalno slaitą, atrodo lyg didžiulę tvirtovę. Status laiptai, šonuose apsidinti ruožų rožių krūmais, veda į aukščiausią pastatą. Šio pastato fasade įmontuotas aukuras. Mums atvykus, jau buvo susirinkus didelė minia laukti festivalio ugnies, kuri atkeliauja iš Fitchburg, Mass. Ją neša Suomijos žymiausias bėgikas, olimpiados čempionas Lasse Viren, keturių aukšniųjų medalių bėgime laimėtojas.

Žmonių vis renkasi daugiau, o per garsia kalbūs susirinkusieji informuojami, ties kur tuo metu yra nešama ugnis. Jau saulė seniai nusileidus, kiemas ir laiptai elektrinėm šviesom apšviesti, laukiame. Staiga sutrimitavo trimitų orkestras ir aikštėje pamatėme Viren bėgantį su fakelu. Ovacijų lydimas labai greitai stačiais laiptais užbėgo į viršų ir uždegė aukurą. Vėl sutrimitavo orkestras ir aukuro šviesos apšviėtė Vainamöinen. Nuskambejo pirmieji Kalevalos posmai. Šią ištrauką, atitinkamai apsirėngęs, deklamavo aktorius Harry Siitonen, atvykęs iš Kalifornijos. Po tokios išpūdingos programos nesinorėjo išvykti, bet laikas grįžti į parką nakvynei.

Penktadienio ryte pusryčiaudami patikrinome festivalio įvykių dienotvarkę. Visų keturių dienų įvykiai suskirstyti į devynias kategorijas: 1. Kalevala ir mitai. 2. Amerikos suomių tradicijos. 3. pristatymai, inscenizavimai, 4. suomių kalba programos, 5. parodos, 6. rankdarbiai, 7. tautiniai šokiai, 8. programos vaikams ir 9. sportas. Šie įvykiai vyksta tuo pačiu metu tik skirtingose vietose. Išbraukus ketvirtą, aštuntą ir devintą kategoriją bei apsiribojus įvykiais, vykstančiais kolegijos rūmuose, lengviau pajėgėm atsirinkti.

(Bus daugiau)

Mokytojų studijų savaitėje Dainavoje diskutuoja S. Stasiėnas ir D. Petrutytė.

Nuotr. Viktoro Kuėo

BOSTONO ŽINIOS

SAULIŲ KULTŪRINIS SAVAITGALIS

Jau šešiolikti metai, kai Bostono, Brocktono ir Worcesterio šauliai organizuoja kultūrinį savaitgalį Lietuvių Pranciškonų sodyboje Kennenbunkporte, Maine. Pradžioje tuo rūpinosi Juozo Stašaičio vadovaujama Martyno Jankaus šaulių kuopa, o dabar jau eilę metų rūpinasi Naujosios Anglijos šaulių Trakų rinktinė, kurios pirmininku yra Vladas Bajerčius iš So. Bostono. Siemietinis kultūrinis savaitgalis įvyko rugpjūčio 30 - rugsėjo 1 d. Jame dalyvavo Brocktono, Bostono ir Worcesterio šauliai, o taip pat svečiai net iš tolimesnių vietovių. Siemietinio kultūrinio savaitgalio pagrindinė tema buvo Lietuvos krikšto 600 metų sukaktis, apie kurią kalbėjo Pranciškonų provincijolas Piacidas Barius. Meninė programa su proga atliko sol. Benediktas Povilavičius, akompanuojamas komp. Jeronimo Kačinskio. Į savaitgalio programą dar įėjo pamaldos, laužas, šokiai ir kt.

ŠV. KAZIMIERAS, AUŠROS VARTAL...

Lietuvius nustebino televizijos 5-to kanalo rugpjūčio 14 d. 6-tos valandos žinių metu perduotas reportažas iš Lenkijos, kurioje tuo metu lankėsi Bostono arkivyskupas kardinolas Bernard Law. Tame reportaže jis buvo parodytas Čenstakovoje, kur jis kalbėjo: „...mes meldžiame šio krašto (taigi Lenkijos) šventuosius... Šv. Kazimierą ir Aušros Vartų Mariją...“ Atrodė, kad tai nebuvo kardinolo Bernard Law nuomonė, bet lenkų pakišta jam frazė, dėl kurios jis neapsižiūrėjo. Taip galvoti duoda pagrindą faktas, kad šv. Kazimiero mirties sukakties minėjimo proga jis Bostono katedroje kalbėjo labai gražiai ir teisingai apie šv. Kazimierą, kaip Lietuvos šventąjį. Dabar šv. Kazimiero ir Aušros Vartų priskyrimas Lenkijai rodo ne kardinolo nuomonės pakeitimą, bet lenkų pastangas toliau kiekviena proga reikšti nepagrįstas pretenzijas ne tik į šv. Kazimierą, bet taip pat į Lietuvos senąją sostinę Vilnių. To lietuviai neturėtų užmiršti, ypač minint Lietuvos krikšto 600 metų sukaktį, kurią lenkai stengiasi įrašyti sau į nuopelnus, minėdami tą sukaktį šiemet, taigi, metais anksčiau, negu lietuviai tai darys. Pagal juos Lietuvą apkrikštijo Lenkijos karalienė Jadvyga, ištekdama už Jogailos.

SUPLAKĖ FONDUS

Vietoje gelių mirusiems Bostone atiduodama pagalba, renkant aukas įvairiems lie-

tuviškiems reikalams. Tuo būdu mirusieji jamžinami lietuviškoje veikloje, nes tos aukos įnešamos jų atminimui. Taip paskutiniu metu gana stambios sumos sudarytos, laidojant Kazį Šimėną ir Joną Valiukonį. Bet tokiais atvejais kartais pasitaiko nesuipratimų, aukotojams neatsiuriant Lietuvių fondo nuo Tautos fondo. Taip atsitiko Jono Valiukonio laidotuviuose, kuriose dalis aukotojų skyrė tą pačią sumą Lietuvos fondui ir Tautos fondui. Laimė dėl to nekilo ginčų, mirusiojo šeimai išsprendžiant klausimą taikiu būdu. Vis dėlto tai turėtų būti rimta pamoka ateičiai. Tų dviejų fondų jokių atvejų negalima suplakti, nes tai dvi skirtingos institucijos, turinčios skirtingus tikslus, nustatytus federaliniais įstatymais, pagal kuriuos jos veikia. Atsimintina, kad Lietuvos fondo rūpinasi lietuvišku švietimu, remia jaunimą, kultūrinę veiklą ir mokslą, teikia stipendijas, o Tautos fondas finansuoja Vliko veiklą politinėse pastangose atgauti Lietuvai laisvę.

LITUANISTINĖ MOKYKLA

Bostono aukštesnioji lituanistinė mokykla naujus mokslo metus pradės rugsėjo 13 d. 9 val. ryto šv. Mišiomis Šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje So. Bostone. Tuoj po pamaldų mokiniai rinksis Gavin viešosios mokyklos patalpose, kur mokykla toliau veiks ta pačia tvarka, kaip anksčiau. Pagal mokinių skaičių ir sąstatą šiemet mokykloje veiks vaikų darželis, pirmas, trečias, ketvirtas, šeštas ir aštuntas skyriai, o taip pat penktas, šeštasis ir septintasis. Mokyklai reikalingi devyni mokytojai. Ligi šiol mokytojais sutiko būti Jūratė Aukštikalnienė, Aldona Dabrienė, Laimutė Dumčiuvienė, Zita Krukonienė, Marius Navickas ir Liūda Senutienė. Taigi, dar trūksta trijų mokytojų. Pagal tėvų susirinkimo nutarimą mokytojams atlyginimai bus pakelti. Mokyklos direktorė Daiva de Sa Pereira savo atsišaukime mokytojų reikalui sako: „Raguinu visus suinteresuotus mokyklos gyvavimu kalbinti žmones bent metus prisidėti prie mokytojavimo darbo. Jei neatsiras mokytojų, teks sujungti ar net atsaukti skyrius. Nereikia varžytis, stojant į mokytojų eiles. Mes neieskome lituanistikos profesorių ar literatų, istorikų. Užtenka sąžiningo žmogaus, kuris su energija ir kūrybingumu imsis šio darbo“.

Mokyklos direktore toliau lieka Daiva de Sa Pereira, o administratorium — Aidas Kupčinskas. Mokyklos tėvų komitetai sudaro Goštautai, Janulaičiai, Manomaičiai ir Alvydas Kazakaitis, kuris bus išdininkas.

BIRUTĖ IR PALANGA

J. DUNČIA

Palanga apipinta gražiais pavimais apie žemaičių dukrą Birutę, kuriai lietuvių tauta, ypač žemaičiai, išlaikė gilią pagarbą iki šių dienų. Žinių iš Birutės gyvenimo nedaug išliko. Apie ją žinome daugiausia iš vėlesnių istorinių padavimų. Pirmieji gausiau žinių duoda XVI a. Lietuvos metraščiai, tarp jų vadinamieji BYCHOVO Kronika. Ten rašoma: „Kęstutis viešpataudamas Trakuose ir Žemaitijoje išgirdo apie Palangos mergelę Birutę, kuri pagonių papročiu buvo davusi savo dievams pažadą išlaikyti skaistybę ir kuri buvo žmonių garbinama kaip deivė. Ir nuvyko ten Kęstutis, ir patiko didžiajam kunigaikščiui mergelė, nes ji buvo labai graži ir išmintinga, ir jis prašė būti jo žmona, bet ji nenorėjo sutikti ir atsakė: „aš esu pasizadėjusi savo dievams išlaikyti skaistybę ligi pat mirties“. Ir kunigaikštis Kęstutis paėmė ją jėga iš tos vietos ir su didele pagarpa parsivežė ją į savo sostinę Trakus ir paėmė sau už žmoną“.

Šis aprašymas apie Kęstutis susitikimą su Birute Palangoje buvo, be abejojimo, iš žodinių žmonių pasakojimų. Birutės vedybų istorija buvo labai artima lietuvių liaudies dvasiai, išpopuliarėjo ir ilgainiui virto Birutės kultu toje pačioje Palangoje. XVI amžiuje kronikininkas M. Strijkovskis, lenkų kilmės, bet gyvenęs ir rašęs Lietuvoje, mini, kad 1582 m. Birutė tarsi deivė ar šventoji buvo garbinama Palangoje. Jis rašo: „Palangoje prie jūros pats mačiau dingiai iškilusį Birutės kalną, kurį dar ir šiandien žemaičiai ir kursiai šventos Birutės vardu vadina ir iškilmingai jos šventę švenčia“. Apie Birutės aukštinimą Palangoje rašo 1842 m. L. Jucevičius knygoje: „Žemaičių žemės prisiminimai“: „Laudis su didžiūdekingu atsimindama tos kunigaikštienės derybas, po mirties iškaitę ją į savo krašto deivę tarpą. Net kai jau visai sunyko pagonybė žemaitijoje, paprastieji žmonės nesiliovė Birutės laikyti šventąja“.

Pasak autoriaus, ant kalno, kur išsilo Birutės palaikai, buvo patatyta Šv. Jurgio koplyčia. Per krikščioniškas jurgines, balandžio 23 d., suplaukdavo minios žmonių (žemaičių, Prūsijos lietuvių, latvių ir kt.). Buvo pamėgtas pats vardas Birutė. Ji ir latviai duodavo savo dukterims. Daug naujų žinių apie Birutę pateikė lenkų kalba rašęs Lietuvos istorikas T. Narbutas „Lietuvių tautos istorijos“ I tome (1835). Jis rašė, kad Birutė buvo žemaičių didiko Vidimanto dukte, tapusi vaidilute ir saugojusi šventąją ugnį ant Praurimės aukuro šventajame kalne netoli Palangos. Birutė gimusi apie 1331 m., su Kęstutiu susitikusi 1348 m. Mirus Kęstutiu 1382 m., ji vėl grįžusi į Palangą ir tarnavusi iki mirties Praurimei, saugodama šventąją ugnį. Ji nepaklausiusi sūnaus Vytauto įkalbinėjimų priimti krikščionybę. Mirusi 1416 m. ir ten pat Palangoje ant kalno buvusi palaidota.

Randame vieną kitą trumpesnę žinutę apie Birutės gyvenimo paskutines dienas ir kituose šaltiniuose. Deja, tos žinios labai prieštaringos. Minėtame Lietuvos metraštyje sakoma, kad Kęstutis, kovodamas prieš Jogailą, 1382 m. išsiuntęs Birutę į saugesnę vietą — Lietuvos Brestą. Tais pat metais Kęstutis buvo Jogailos šalininku pasmaugtas Krėvos pilyje, o Kęstutis sūnus Vytautas, pabėgęs iš kėleimo, ruošėsi kovoti prieš Jogailą. Ordino šaltiniai nurodo, jog 1384 m. atvykęs į Prūsiją, Vytautas nusiskundė, kad Jogaila nužudęs jo tėvą ir motiną. Tačiau apie Birutės nužudymą nieko nekalba Lietuvos metraščiai. Jogailos nemėgęs lenkų istorikas J. Długoszas kaltina Jogailą tik dėl Kęstutis mirties. Rusų metraščiai mini taip pat tik Kęstutis

nužudymą. O kai Ordino atstovai 1416 m. Konstanco bažnytinam susirinkime įrodinėjo Jogailos žiaurumą, tvirtindami, kad jis kėleime pasmaugęs Kęstutį, o jo žmoną paskandinęs. Lenkijos - Lietuvos igaliojiniai Vytauto motinos nužudymą paneigė ir pareiškė: „Po visų skaudžių nelaimių ji ilgai gyveno garbingoje, jos asmeniui tinkamoje būklėje ir paskui garbingai baigė savo gyvenimą, jos kapas ir dabar laikomas pagarboje“.

Taigi apie Birutės mirtį turime du visai priešingus tvirtinimus. Pagal vieną išėjtu, kad Birutė buvo nužudyta 1382 ar 1383 m., o pagal kitą, kad ji po to dar ilgai gyvenusi ir mirusi savo mirtimi. Abu tvirtinimai atsiradę įkaintoje politinėje atmosferoje. Vytauto pareiškimas 1384 ir 1390 m. negalima visiškai patikėti, nes tada jis, norėdamas patraukti savo pusen kryžiuočius, stengėsi Jogailą kuo labiau apkalinti.

Tačiau yra rimto pagrindo manyti, kad Birutė po Kęstutis mirties dar ilgokai gyveno. Atrodytų, kad ji pasijutusi nesaugiai pietinėje Lietuvos valstybės dalyje Breste, grįžo slapta į savo gimtąją Žemaitiją, kuri savarankiškai tvarkėsi, rėmė Vytauto kovą su Jogaila dėl valdžios Lietuvoje. Atsidūręs Prūsijoje, Vytautas galėjo to nežinoti ar siepti ir skelbti apie motinos nužudymą. O Konstanco susirinkime, kai Vytautas jau buvo susitaisęs su Jogaila ir sutartinai veikė prieš kryžiuočius, Lenkijos - Lietuvos atstovai pareiškė, kad Birutė dar ilgai gyvenusi po Kęstutis mirties. Ir ne tik gyvenusi — jos kapas jau tada, dar valdant Vytautui, buvęs labai garbinamas. Išlikęs liaudyje tikėjimas, kad ji po vyro mirties grįžusi į Palangą ir ten gyvenusi bei kilęs jos kultas tą irgi patvirtintų. Neabejotina, kad Birutė buvo žemaitė, kilusi iš Palangos ar netoli nuo jos iš Vidimantų giminės. Būdinga, kad netoli Palangos yra Vydmantų kaimas.

Žmonės patraukė tai, kad Kęstutis neieskėjo žmonos svetimoje valstybėje, o vedė savo krašto moterį ir sukūrė grynai lietuvišką šeimą. Pažymėtina, kad žemaičių kilmę jieji — bajorai — buvo mažiau nutolę nuo liaudies, negu aukštaičių. Tauta kovojo žūtutinę kovą su besiveržiančiais kryžiuočiais ir Birutė ėjo kartu su tauta. Tauta nuo seno juto gilią pagarbą jai ir

su didele meile vaidavo jos gyvenimą. Palanga tapo Birutės šlovės vieta. Joje atspindėjo didvyriškas tautos žygis dėl laisvės ir jūros. Birutė buvo paskutinė lietuvių kunigaikštisikos šeimos atstovė, likusi ištikima senajai lietuvių religijai, kurios taip ilgai laikėsi žemaičių kraštas, didvyriškai gynęs savo laisvę ir nenorėjęs priimti „vokiečių tikėjimo“. Birutė tapo patriotizmo, prisirišimo prie savo gimtojo krašto žmonių ir jų papročių simboliu.

Birutė yra taip pat lietuvių kovos dėl Baltijos jūros simbolis. Palanga užima ypatingą vietą Lietuvos istorijoje, jos kovose dėl Baltijos jūros. Livonijoje — dabartinė Latvija ir Estija — kryžiuočiai metė visas jėgas prieš Žemaitiją, kad per ją susijungtų dvi vokiečių valdos Pabaltijje. Tačiau žemaičiai didvyriškai gynė savo pajūrį ir tuo pačiu prisidėjo, kad Latvija ir Estija nebuvo germanizuotos, t.y. jų neištiko Prūsų žemės likimas. Žemaičių atkaklių pastangų dėka, senoji Lietuva išlaikė Palangą ir ryšį su Baltijos jūra. Palanga tapo žemaičių šventa vieta, minima istoriniuose padavimuose, apdainuota dainose. Birutei joje priklauso labai garbinga vieta. Tautoje paplitusi „Birutės daina“ tapo savotišku lietuvių himnu. Maironis rašė: „Čia skamba po kaimus Birutės dainą“. Pakito laikai, bet tautos meilė Birutei išliko. Be Birutės kalno, kaip be jūros, negalima įsivaizduoti Palangos.

KAMPANIJA PRIEŠ NĖSTUMĄ

Harris apklausinėjo įstai-ga patyrė, kad 84% amerikiečių pripažįsta, kad paauglių mergaičių nėstumas yra rimta problema. Ji taip pat patyrė, kaip gūriasi „Planned Parenthood“ organizacija, kad 67% atsakovų linkusi pritarti mokyklose įrengimams klini-koms, kuriose būtų teikiama gimdymų kontroliavimo informacija bei priemonės. Todėl „Planned Parenthood“ paskelbė „karą“ prieš paauglių nėstumą, stengdamasi kiekvienoje mokyklų apygardoje įsteigti sekso apšvietos programą bei sveikatos klinikas mokyklose. Ji tai daro stengdamasi atsverti „Naujųjų dešiniųjų super-moralistišką retoriką prieš gimdymų kontrolę“. Organizacijos tikslas taip pat bus mokyti tėvus, kaip kalbėti su vaikais ta tema, nes tylinčius tėvai vaikus palieka atsakymų ieškoti kitur.

CLASSIFIED GUIDE

IRNUOMOJAMA — FOR RENT

Išnuomoju 4 kamb. butą vyresnio amžiaus asmeniui/asmenims Marquette Parko apylinkėje. Skambinkite HE 4-4440

Išnuom. vienam asmeniui apstatytas butelis su atskiru įėjimu. Garažas — jei pageidaujama. 7150 S. Sacramento. Tel. RE 7-9303

HELP WANTED

WAITRESSES WANTED Daina Restaurant 2656 West 71st St. 434-9666 — Ask for Irene

Tulpės Restoranui reikalingos PADAVĖJOS Skambint tarp 11 v.r. ir 7:30 v.v. 925-1123

Wanted woman for cleaning and laundry work. 2 days a week. Vic. 91st & Western. References required. Speak English. Tel. 238-5580.

TREE SERVICE

Medžių šakas genėjame. Medžius nupjaujame ir nuvežame 16 metų patyrimas Skambinkite Justiniui 927-5782

MISCELLANEOUS

A VILIMAS MOVING Tel. 376-1882 ar 376-5996

10% — 20% — 30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas mus.

FRANK ZAPOLIS 3208 1/2 West 95th Street Tel. — GA 4-8654

MASTER PLUMBING Licensed, Bonded, Insured

Nauji darbai ir pataisymai. Virtuvės ir vonios kabinetai. Keramikos plytelės. Karšto vandens tankai. Flood control. Užsikimšę vamzdžiai išvalomi elektra. Palikite pavarde ir telefoną — lietuviškai.

SERAPINAS — Tel. 636-2960

AUSTIN HOME IMPROVEMENT CO. Single and flat roof specialists. Aluminum siding, soffits, fascia and gutters. Thermal replacement windows. Room additions and basement remodeling. Kitchen and bathroom remodeling. Custom carpentry and masonry service. Concrete and tuck-pointing. Drywall and painting. COMPARE OUR PRICES AND SAVE 637-5955

NAMŲ APSILDYMAS Jau laikas patikrinti ir išvalyti pečius dėl žiemos. Vėliau būsiu labai užimtas. Skambinkite dabar. A. Banys — Tel. 447-8806

REAL ESTATE

MIŠLS KOMPIUTERIŲ

pagalba galite nusipirkti ar parduoti namų mieste ir priemiesčiuose. Sąžiningai patarnaus

J. BACEVIČIUS BELL-BACE REALTORS 6529 S. KEDZIE 778-2233

PRIME REAL ESTATE

14300 S. Bell Rd. 460-0880 Lockport, Ill.

Galim JUMS patarnauti šiuose rajonuose: Palos Heights, Palos Park, Palos Hills, Orland Park, Lemont, Homer Township, Old Oak Estates ir Big Run Acres.

JUMS patarnaus šie patyrę profesionalai:

Algis Lieponis Linas Gytys Rūta Sušinskienė G. Petras Lieponis

PRIME REAL ESTATE savininkai, lietuviai, JUMS vis parūpins geriausias sąlygas!!!

PRIME REAL ESTATE • Skitypai • Gyvenamieji namai • Verslui pastatai

TAISOME

SKALBIMO IR DŽOVINIMO MAŠINAS IR ŠALDYTUUVUS Kreiptis į: Hermis Deckys Tel. 585-6624 po 5 val. vakaro Kalbėti lietuviškai

POPULAR LITHUANIAN RECIPES

Nauja devintoji laida Suredagavo Juzė Daužvardienė

Šiomis dienomis „Draugo“ spaustuve atspausdino devintą laidą šios populiarios virimo knygos.

Tai geriausia dovana naujoms žmonoms ar mairčioms. Daugelis apdovanojo kitataučius supažindindami juos su lietuvišku maistu ir virimu. Šios knygos susidomėjimas ir pasisekimas tarp lietuvių ir kitataučių visuomet buvo didelis.

Kaina su persiuntimu \$6.50 Illinois gyventojai moka \$6.94 Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Stasya Samėvaras

Buvimo pėdsakai

Aštuntoji lyrikos knyga.

Leidinių sudaro keturi atskiri skyriai: Dainų ir sepnų atspindžiai, septyni miestai, Rubajatai, žmogus ir daiktai. 168 psl., kieti viršeliai. Išleido Vilnius draugijos leidykla 1983. Kaina su persiuntimu 9 dol. Užsakymus siųsti Draugo adresu.

Fishman's Fabrics, Inc.
SEW WITH THE BEST

FASHION SHOW

“Begin Fall at Fishman's”
See the latest fall fashions by **Vogue** and **McCall's**
Plus garments made and modeled by our sales personnel.

WHEN: Thursday, September 11, 1986 6PM - Saturday, September 13, 1986 11AM
*Fishman's will remain open until 9PM Thursday evening.

WHERE: Fishman's Fabrics, Inc. 1101 S. Desplaines Street Chicago, Just East of the Dan Ryan at Roosevelt Road 922-7250

Mon-Sat 9am-5:30pm Sun 9:30am-5pm MasterCard and Visa Welcome AMPLE PARKING AVAILABLE.

LIEUVIŲ ŠEIMOS TRADICIJOS

STASYS YLA

ilustravo dailininkės — ZITA SODEKIENĖ ir IRENA MITKUTĖ

182 psl., didelio formato, kietais viršeliais su aplanku. Liukusinis leidinys. Išleido Am. Lietuvių Bibliotekos Leidykla (Lithuanian Library Press). Spaudė Morkūno spaustuveje.

Šis leidinys skirtas šeimų tradicijoms, kurios yra turtingiausios ir reikšmingiausios visose tautų kultūrose. Čia apsiribojama šeimos kūrimo vyksmais, pradedant nuo pažinties, einant prie sutarties ir santuokos, baigiant santuokiniu vaistumi — kūdikiu bei jo ugdymu.

Kaina su persiuntimu 22 dol. Užsakymus siųsti: DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629 Illinois gyventojai dar prideda 8% valst. mokesčio.

LIETUVIŲ IŠEIVIJA VENEZUELOJE

VINCAS BARONAS

Lietuvių Bendruomenė Ven-
ezueloje niekad nebuvo gausi, bet
per trisdešimt aštuonerius metus
ji tolydžio mažėjo ir silpnėjo. To
priežastys – žmonių persi-
kraustymai į kitus kraštus,
sunkėjanti amžiaus našta, mir-
ty, mišrios šeimos, mūsų „bekal-
bis“ jaunimas ir net klimatas,
kuris atima norą dirbti. Didelis
smūgis mūsų bendruomenei buvo
kun. Antano Perłumo mirtis.
Kunigas mus pa-ko, tačiau
gyvenimas eina toliau, ir dėl to
mes likusieji turime dar labiau
susiimti ir užpildyti tą spragą,
kuria jis paliko.

Laimė turime mūsų tarpe
keletą asmenų, kurie savo energi-
ja ir idealistiniu ryžtu patys dir-
ba ir savo pavyzdžiu skatina
kitus, kad pastumtų, išjuštų ir
stotų į darbą dėl Lietuvos. Vienas
veikliusių tautiečių yra Vene-
zuelos Lietuvių Bendruomenės
garbės pirmininkas dr. Vytautas

A. Dambava, kuris ne tik
redaguoja mūsų žiniaraštį „Tėv-
nėn“, bet taip pat jo straipsnių
pilni Caracas dienraščiai, jų tarpe
svarbiausias šio krašto dienraštis
„El Universal“, kuriame jis yra
kolumnistas tarptautinės
politikos skyriuje, „La Religion“,
„Ultimas Noticias“ ir kiti. Jis
stengiasi šio krašto gyventojus
pilnai supažindinti su Lietuvos
padėtimi ir parodyti žmonėms,
kiek ir kokių problemų turi
kraštai, kuriuose komunizmui
pavyksta pavergti žmones ir prie-
vartą brukti savo ideologija. Tas
pats dr. Dambava be sunkumų
gauna leidimą lietuviams
pasirodyti televizijoje (š.m. liepos
6 dieną du televizijos kanalai
Venezueloje perdavė deportacijų
proga Mišias ir specialią
programą), paruošdamas puikią
ir detalią informaciją moderato-
riui kapucinui kun. Manuel Diaz,
pagarsėjusiai TV asmenybei, kad
plačiai nuskambėtų Lietuvos var-
das ir jos dabartinė nelaimė. Taip
pat jo ir jo įtakingų draugų pas-
tango misijos Venezuelos Krikščio-
nių demokratų partijos tautinis
komitetas priėmė Lietuvai,
Latvijai ir Estijai liečiančią rezol-
iuciją. Tai pirmas toks Pabaltijo
valstybes liečias politinis dokum-
mentas (o drauge ir įsipareigoji-
mas) Venezuelos istorijoje.

Dabartinis VLB centro val-
dybos pirmininkas Henrikas
Gavorskas nuosirdžiai siejosi
mūsų bendruomenės likimu ir
gana dažnai atvažiuoja iš Mara-
cay į Caracas tartis ir ieškoti
būdų padėti Bendruomenės
aktyvui efektyviau reikštis savo
veikloje, o specialius projektus
dažnai ir stambesniems aukomis
remti. Jo asmenyje turime ir Vli-
ko atstovą, kuris laiko savo pa-
reiga pripažinti ir remti visus,
kam rūpi Lietuva ir lietuvių tau-
tos likimas.

Kitas nemažai nusipelnęs
mūsų bendruomenei yra Algi-
mantas Dugnas. Jis turėjo įdėti
daug darbo ne tik ruošdamas cho-
rą ir dainuoti religinių ir tautinių
švenčių progą. Jis pats spausdino
gaidas, rinko pinigus vargo-
nėliams. Garbė Algimantui už jo
pasiaukojimą dirbti, kad ir su
mažu mūsų choru, kurio palaiky-
mas reikiama darba ir auką
chorvedžiui, o taip pat ir savo
laisvą laiką atiduodantiems
choristams.

Julius Vaisiūnas yra taip pat
nusipelnęs mūsų bendruomenei
dėl paruošiamų žinių, pranešimų
ir straipsnių, kuriais jis stengiasi
informuoti kitų kraštų lietuvių
bendruomenes apie Venezuelos
lietuvių veiklą. Jis tęsia savo
žmonos a.a. Aleksandro Vaisiū-
nienės su pasižymėjimu atliktą
spaudos darbą. Vaisiūnas bendra-
darbiauja „Tėvynėn“ žinia-
raštyje, suprasdamas informaci-
jas ir informavimo svarbą. Ačiū
už jo pastangas.

Rašo ir inž. Antanas Šulcas. Jo
straipsniai visuomet pasižymi
sklandžiu minčių dėstymu ir
gražiai išbaigtu kalbos stiliumi.
Užtat skatiname, kad ir toliau
mūsų mielas Antanas dau-
riau

rašytu apie lietuvių gyvenimą ir
vargus Lietuvoje ir išseivijoje. Jo
įsijungimas į bendruomenės
darbą ir jo šeimos aktyvus
dalyvavimas VLB ir Katalikų
misijos tarybos darbuose verti
pasigėrėjimo.

Yra dar keli tautiečiai, kurie
kartas nuo karto parašo. Būtų
gera, kad jie nepavargtų ir toliau
naudotų atliekamą savo laiką
lietuviams informuoti. Juo
daugiau kas rašys, juo mūsų
spauda bus įdomesnė, nes, kad ir
vienos idėjos vedini, kiekvienas
turime savo požiūrį ir požiūrį.
Kiekvienas rašo žmogus negali
leisti savo plunksnai rūdyti.

Negalima jokiū būdu užmiršti
VLB Caracas apylinkės garbės
narės Antaninos Kloviėnės ir jos
dukters daktarės Jadzytės. Jos,
kaip bitutės, dirba ir plūša. Abi
jos yra mūsų bendruomenės
garbė ir pasididžiavimas.

Yra ir daugiau, kurie dirba.
Vieni daugiau, kiti mažiau. Yra
betgi diduma, kuri susirūpinusi
savo reikalais, bendruomenei, o
drauge ir Lietuvai nugarą at-
suka. Ir jie mums yra reikalingi.
Reikia jų ieškoti ir juos raginti,
nors kartais ir po nuosirdžiausių
pastangų ir gautų padėkos
žodžių, mūsų kvietėjį tautiečiai
kažkodėl nepasirodo ir tautinės
pareigos neatlieka. Nesunku su-
prasti, koks yra nusivylimas
tiems, kurie aukojasi dėl savo
Tėvynės, bet pamato, kad kiti
nieko nemori daryti. Tai veikia ir
į stipriųjų morale, apsunkindami
jų darbą. Kaip gali patikėti vene-
zualiečiai katalikiniu komunis-
tų elgesiu, jei lietuviai, kurie
patys matė komunistų terora,
dabar tyli. Tautinei pareigai
vengti pasiteisinimo nėra.

Kiekvienas žmogus turi teisę
laisvai pasirinkti gyvenimo būdą,
kaip jam patinka. Tačiau istorija
žmones, kurie savo gyvenime
nieko gero nepadarė, „peržen-
gia“, eidama tolyn. Kitais žo-
džiais pasakius, juos laiko bever-
čiais, juos baudžia. Mes lietuviai
turime specialias pareigas: padėti
savo Tėvynei ir ten likusiems na-
miškiams. Juo labiau, kad mūsų
Tėvynė yra sunkioje padėtyje,
rusai nori lietuvių tautą su-
naikinti. Todėl mūsų rūpestis ir
visos jėgos turi būti skiriamos
Lietuvai. Kaip padėti? Yra daug
būdų, tik „pakratykime“ savo
sąžinę ir smegenis, tik atšildy-
kime apledėjusią savo širdį.

Baigdamas noriu priminti
kun. Viktoro Piktornos žodžius,
paimtus iš jo knygos „Šviesa ir
gyvenimas“. Jis rašo: „Mes,
gyvendami už Lietuvos ribų, savo
tautai turime atiduoti ne ašaras,
tarsi prie lavono, kurio negalima
prikelti, bet gyvos tautos stipri-
nimą savo darbu, ištekliais,
šauksmu už nutildytuosius“.

A. A. VLADAS NASEVIČIUS

Šių metų liepos 19 dieną tē-
viškės kapinėse Saldutišky, Ute-
nos apskr., amžinam poilsiui
galva priglaudė Vladas
Nasevičius.

1941 metų birželio 23 dieną
sukilimo paskelbtoje Laikinojoje
vyriausybėje jis buvo numatytas
kaip Vidaus reikalų ministeris.
Tik vėliau paaiškėjo, kad jis jau
karo išvakarėse birželio 23 dieną
buvo NKVD areštuotas ir turbūt
iš Lietuvos išgabentas. 1956
metais, paliejęs ir, kaip pats
sakė, ne kartą mirčiai ir nasrus
žiūrėjęs, jis grįžo į Lietuvą.
Gyveno tai vienu, tai kitur
giminių ir draugų globojamas.
Pagaliau gavo leidimą apsigyventi
Kaišiadoryse. Gyveno dar 1916
metais vokiečių ant medinių
kaladžių pastatytam barake. Bet
ir čia neturėjo ramybės: buvo
sekamas ir komunistinės spaudos
visaišp šmeižiamas, Politinio ato-
slūgio metu susirašinėjo su
užjūrio draugais ir pažįstamais.
Domėjosi mūsų veikla, ypač jau-
nimo auklėjimu. Vėliau laišškai
abiem kryptim dažnai nepasiek-
davo adresatų. Nuo 1981 metų
pats rašyti jau nebegalėjo – „Par-
kinsono“ liga buvo paralyžavusi
dešinę ranką. Parašydavo diktuo-
damas „sekretorei“. Guodėsi
turis dar aštrų protą, esąs ramus,
nes neturįs konfliktų su savo
sąžine. Džiaugėsi išgirdęs apie
mūsų jaunimo pastangas išlikti
lietuviams svetimoj aplinkoj.
„Būkite stiprūs“ – buvo dažna jo
laišku frazė.

Vladas Nasevičius gimė Rygo-
je 1909 metais liepos 15 dieną,
taigi išgyveno 77 metus, kurių 45
buvo kančios, persekiojimo ir
skurdo odisėja. Pirmo pasaulinio
karo metu Nasevičiai grįžo į tėvo
gimtine. Vladas mokėsi Vilniaus
lietuvių ir Utenos Saulės gim-
nazijose. Dėl ekonominių
sunkumų mokslą kurį laiką
turėjo nutraukti. 1930 metais,
gavęs tarnybą Žemės ūkio
ministerijoj Kaune, mokslą tęsė
Pavasario suaugusių gimnazijoje.
Čia apsisprendė tapti kunigu ir,
metų tarnybą, įstojo į Kauno
kunigų seminariją, bet kunigu
netapo. Po dvejų ar trejų metų
seminariją paliko, tačiau visą
laiką buvo giliai religingas.
Toliau studijavo teisę Vytauto
Didžiojo universitete. Iki
sovietinės okupacijos buv Draugi-
jos užsienio lietuviams remti
generalinis sekretorius.

Vladas Nasevičius buvo stiprios
valios ir kilnios sielos idealistas.
Pats ką gaudamas dalijosi su
kitais panašaus likimo draugais.
Išleisk, tauris lietuvių tautos
sūnau, tėviškės žemelė, ošančių
pušų pavėsy poilsį radęs!

– R.

Poetai yra visi, kurie jaučia
didžias tiesas ir jas pasako.
Bailey

CLEVELANDE TAUTOS FONDO DIENA

TAUTOS FONDO ATSTOVYBĖ OHIO VALSTIJAI
skelbia š.m. rugsėjo 14 TAUTOS FONDO DIENA. Šią
dieną atžymėti yra rengiamas TAUTOS ŠVENTĖS –
RUGSĖJO 8 d. – minėjimas, TAUTOS FONDO 1986m.
Vajaus pradžia ir pietūs. Parengimas įvyks š.m. rugsėjo
14 d., 4 val. p.p. Lietuvių namuose. Jame trumpa žodį
pasakys TAUTOS FONDO valdybos pirmininkas Juozas
Giedraitis ir stambesniems aukotojams bus įteikti pažy-
mėjimai. Norintieji pietuose dalyvauti prašomi apie tai
pranešti TF ATSTOVYBĖS sekretorei Antaninai Puško-
riūtei, telef. 473-4514 iki š.m. rugsėjo 10 dienos. Pietų
kaina – \$10.00. Kviečiame visus Clevelando lietuvius
parengime ir pietuose dalyvauti.

Mūsų pavergtos tėvynės Lietuvos laisvinimo darbams
ir ELTOS 6 kalbomis leidimui informuojant laisvąjį
pasaulį apie tikrą padėtį okupuotoje Lietuvoje reikia daug
lėšų, todėl mes maloniai prašome Jus atsiliepti į mūsų
skelbiamą vaju ir skirti TAUTOS FONDUI savo metinę
auką. Aukos TAUTOS FONDUI yra atleidžiamos nuo
federalinių mokesčių, Certificate No. 51-0172223.

TAUTOS FONDO ATSTOVYBĖ nuosirdžiai dėkoja vi-
siems aukotojams iki šiol rėmusiems TAUTOS FONDĄ ir
kviečia dar neaukojusius įsijungti į aukotojų eiles.
Mūsų aukos, jėgos ir darbas – Lietuvos laisvės kovai!

A.†A. ALGIRDAS GRYBAUSKAS

Gyveno Chicago, Illinois, Marquette Parko apyl.
Mirė rugsėjo 7 d., 1986, 5:56 val. popiet, sulaukęs 68 m.
amžiaus.

Gimė Rusijoje. Amerikoje išgyveno 32 m.
Pasiliko dideliame nuliūdime žmona Stefanija (Mironaitė), 2
sūnūs: dr. Vytenis ir dr. Arvydas, marti Margaret, 3 anūakai:
Christopher, Anne ir Peter, švogerkla dr. Ona Mironaitė, Lietuvoje
sesuo ir 2 broliai su šeimomis ir kiti gimines, draugai ir pažįstami
Lietuvoje ir Amerikoje.

Priklausė Vyriųs Pleno fratemitui.
Kūnas bus pašarvotas trečiadienį nuo 3 iki 9 val. vak. Pet-
kaus Marquette koplyčioje, 2533 West 71 Street.

Laidotuvės įvyks ketvirtadienį, rugsėjo 11 d. Iš koplyčios 9:30
val. ryto bus atlydėtas į Šv. M. Marijos Gimimo parapijos
bažnyčia, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionio sielą. Po
pamaldų bus nulydėtas į Šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Vietoje gėlių prašoma aukoti Lietuvių Katedrai.
Nuosirdžiai kviečiame visus: gimines draugus ir pažįstamus
dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: žmona, sūnūs, marti ir anūakai.
Laid. direk. Donald A. Petkus. Tel. 476-2345.

A.†A. MARIJONA DERGELIENĖ

Gyveno Los Angeles, California.
Mirė rugsėjo 7 d., 1986, sulaukusi senatvės.
Gimė Lietuvoje, Tauragės apskr., Švėkšnos parapijoje.

Pasiliko dideliame nuliūdime sūnėnas Denis Uselis su šeima,
2 dukterėtos Mary su šeima ir Virginia, sūnėnas Frank Uselis,
gimines Povilas ir Ona Norvilai, kiti gimines Lietuvoje ir
Amerikoje.

Priklausė Katalikų Moterų sąjungos 74-tai kuopai, Saleziečių
rėmėju, T. Jėzuitų rėmėju, T. Marijonų rėmėju, Šv. Kazimiero
Seserų rėmėju, Šv. Pranciškaus Seserų rėmėju ir Šv. Marijos Ne-
kalto Prasidėjimo Seserų – Putname – rėmėju draugioms.

Kūnas bus pašarvotas trečiadienį, 3 val. popiet Lack-
Lackawicz koplyčioje, 2424 West 69 Street.

Laidotuvės įvyks ketvirtadienį, rugsėjo 11 d. Iš koplyčios 10:30
val. ryto bus atlydėta į Šv. M. Marijos Gimimo parapijos
bažnyčia, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionės sielą.
Po pamaldų bus nulydėta į Šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuosirdžiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus
dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: Sūnėnai, dukterėtos ir gimines.
Laid. direk. Steponas C. Lack ir Sūnūs. Tel. 737-1213.

A.†A. Vytautas Beinaraukas

Gyveno Chicago, Illinois, Bridgeporto apyl.
Mirė rugsėjo 9 d., 1986, 5:05 val. ryto, sulaukęs 62 m. amžiaus.
Gimė Lietuvoje, Panevėžio apskrityje, Naujamiesčio valsčiuje.
Amerikoje išgyveno 37 m.

Pasiliko dideliame nuliūdime žmona Adele (Ušelytė), sūnus
Jonas, marti Jean, 4 dukterys: Regina, Jule Boyles, žentas An-
drew, Laura Smith, žentas Scott, ir Zita, 3 anūakai, 2 broliai An-
tanas su šeima ir Petras su žmona Irene, Lietuvoje 2 broliai Vilius
ir Zenonas, 2 seserys Emilija ir Verutė bei jų šeimos, pusbroliai
ir pusseserės Lietuvoje ir Amerikoje.

Kūnas bus pašarvotas trečiadienį 1 val. popiet Jurgio F. Rud-
mino koplyčioje, 3319 S. Lithuania Avenue.

Laidotuvės įvyks ketvirtadienį, rugsėjo 11 d. Iš koplyčios 10
val. ryto bus atlydėtas į Šv. Jurgio parapijos bažnyčia, kurioje
įvyks gedulingos pamaldos už velionio sielą. Po pamaldų bus
nulydėtas į Šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuosirdžiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus
dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: žmona, sūnus, dukterys, marti, žentai ir anūakai.
Laid. direk. Jurgis F. Rudminas. Tel. 927-1138.

Brangiai mamytėi

A.†A. MARIJAI RIMKIENEI

mirus, DANUTEI, BIRUTEI, ZITAI, NIJOLEI,
RAIMUNDUI IR jų šeimoms kartu liūdedami reiš-
kiame nuosirdžią užuojautą.

Marija Urbanavičienė-Volbergs
Aldona ir Vladas Laitai

REMKIME TAUTOS FONDA

Tik nuo mūsų priklauso, ar būsime girdimi laisvajame
pasaulyje.

Nepamirškime LIETUVOS LAISVĖS IŽDO, pagerbdami
artimuosius, įamžindami jų atmintį ar tvarkydami savo
palikimų reikalus.

Aukodami TAUTOS FONDUI, paremsite ELTA
biuletenių leidimą 6 kalbomis ir informacijos apie tikrą padėtį
ok. Lietuvoj sklėdimą.

Visos aukos atleidžiamos nuo federalinių mokesčių.

TAUTOS FONDAS
LITHUANIAN NATIONAL FOUNDATION, INC.
P. O. Box 21073
Woodhaven, N.Y. 11421

VIENERIŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A.†A. FELIKSO KUDIRKOS

Toli nuo tėvynės, nuo Suvalkijos žydinčių sodų ir laukų,
Tau tyliai gyvybę užgeso 1985 m. rugsėjo 10 d. Laikas bėga
nesustodams ir jau metai laiko kaip po didelių skausmų
Tu iškeliajai amžiną bėn. Mes Tavęs niekuomet negalime
pamiršti. Tu visuomet su mumis ir mintyse ir maldose. Lai
gailėstingas Dievas suteikia amžiną ramybę.

Sukakties brangiam atminimui šv. Mišios už jo sielą
bus atšaukiamos Tėvų Jėzuitų koplyčioje rugsėjo 13 dieną
9 valandą ryto.

Nuliūdę – žmona Magdalena, dukros, žentai,
anūakai ir proanūakai.

A.†A. MINNIE KLIKNA

RAZAITĖ

Gyveno Chicago, Illinois, Bridgeport apyl.
Mirė rugsėjo 7 d., 1986, 9:10 val. ryto, sulaukusi 91 m. amžiaus.
Gimė Lietuvoje.

Pasiliko dideliame nuliūdime sūnus Peter, marti Irene, duktė Lucille,
Jewers, 4 anūakai, ir viena proanūkė, ir kiti gimines, draugai ir pažįstami.
Velionė buvo našlė a.a. Jurgio ir uošvė a.a. William Jewers.

Kūnas pašarvotas Pomierski ir Sūnūs koplyčioje, 1059 West 32nd
Street.

Laidotuvės įvyks ketvirtadienį, rugsėjo 11 d. Iš koplyčios 9 val. ryto
bus atlydėta į Šv. Jurgio parapijos bažnyčia, kurioje įvyks gedulingos
pamaldos už velionės sielą. Po pamaldų bus nulydėta į Šv. Kazimiero
lietuvių kapines.

Nuosirdžiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti
šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: Sūnus, duktė, marti, anūakai ir proanūkė.
Laid. direk. Walter Pomierski ir Sūnūs. Tel. 927-6424.

GAIDAS—DAIMID

E U D E I K I S

TRYŠ MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

PATARNAUJA IR CHICAGOS PRIEMIESČIUOSE

4330-34 S. California Avenue

Telefonai – 523-0440 ir 523-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas – 927-1741-1

4348 S. California Avenue

Telefonas – 523-0440

P E T K U S

MARQUETTE FUNERAL HOME TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago

Telefonas – 476-2345

1410 So. 50th Av., Cicero

Telefonas – 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNŪS LACKAWICZ

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

2424 West 69th Street – Tel. RE 7-1213
11028 Southwest Hwy., Palos Hills, Illinois
Tel. – 974-4410

VASAITIS – BUTKUS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

1446 South 50th Avenue

Cicero, Illinois

Telefonas – 652-1003

APLINK MUS

x Stefa Gedgaudienė, LSS Vyriausia skautininkė, atvyksta Chicago dalyvauti šį savaitgalį įvyksiančiame LS Seserijos vadijos akivaizdiname suvažiavime. Šeštadienį, rugsėjo 13 d., suvažiavimo posėdžiai, susitikimas su vadovėmis ir vakaronė vyks greta „Dainos“ restorano esančioje salėje. Sekmadienį – rugsėjo 14 d., dalyvaus Tėvų Jėzuitų koplyčioje šv. Mišiose, o po pamaldų – posėdyje Jaunimo centre.

x Linas Kojelis, specialus prezidento Reagano asistentas ir patarėjas, dalyvaus Lietuvos fronto bičiulių konferencijoje Chicagoje. Rugsėjo 26, penktadienio vakaronės metu, Jaunimo centro kavinėje. Linas Kojelis kalbės įvairiais politiniais klausimais ir praneš paskutines informacijas apie amerikiečių – sovietų pokalbis Rygoje. Kviečiami visi.

x Kotryna Grigaitytė-Graudienė, mūsų žymioji poetė ir laureatė, dvejeta kartų laimėjusi premijas už savo poeziją, buvo atvykusi į Chicago, dalyvavo savo giminties vestuvėse, pavišėjusi porą savaitių, sugrįžo namo į Milltown, New Jersey.

x Jolanda Gliožerytė-Mockaitienė, kartu su savo vyru inž. dr. Algium Mockaičiu, išskrido Europon, aplankys Šveicariją, Vokietiją, Austriją ir kitus kraštus. Sugrįžusi mokytojaus Maironio lituan. mokykloje.

x Balzeko Lietuvos kultūros muziejaus naujų rūmų didysis atidarymas rugsėjo 14 d., sekmadienį, prasideda 2 v. p.p. pratešiamas ligi 5 v.v. Visi kviečiami dalyvauti (6500 S. Pulaski Rd.)

Advokatas

GINTARAS P. ČEPĖNAS

2649 W. 63rd Street
Chicago, IL 60629
Tel. — 776-5162
Kasdien 9–6 val. vak.
Šeštadieniai ir vakarais
pagal susitarimą

ADVOKATAS

Vytenis Lietuvninkas
2501 W. 69th Street
(Lithuanian Plaza Court)
Chicago, IL 60629
Tel. 778-0800
Kasdien 2–8 val. vak.
Šeštadienį 9 v. iki 1 v.p.p.

ADVOKATAS

ALGIRDAS R. OSTIS
1000 Jorie Blvd., Suite 364
Oak Brook, IL 60521
Tel. Of. 990-3157
Tel. Rez. 325-6582
Valandos pagal susitarimą

x Lietuvos operos choras, pradeda naują trisdešimt pirmojo sezono repeticijas šį penktadienį, rugsėjo 12 d., 8 val. vak. Jaunimo centro patalpose. Priimami ir nauji choristai. Norintieji įstoti į Operos chorą, prašomi atvykti tą vakarą 7:30 val. vak. į 203 kambarį, kuriame bus tikrinami balsai.

x Naujų mokinių registracija Dariaus Girėno lituanistinėje mokykloje bus vykdoma ir šį šeštadienį, rugsėjo 13 d. Mokykla veikia Jaunimo centro II-me aukšte. Pamokos vyksta nuo 9 val. ryto iki 1 val. p.p. Mokykloje veikia vaikų darželis, 8 pradinės mokyklos skyriai ir dvikalbė klasė silpnai lietuviškai kalbantiems. Priimami vaikai nuo 4 metų amžiaus. Visi lietuvių kilmės vaikai raginami šį šeštadienį pasivesti lituanistikai ir įsiregistruoti lituanistinėse mokyklon.

x Priešmokyklinio amžiaus skautukų — liepsnelių ir giliukų pirmoji poatostoginė suveika įvyks šį šeštadienį, rugsėjo 13 d., 10 val. ryto Jaunimo centre posėdžių kambariye. Priimami vaikai 3-5 metų amžiaus. Šiam vienietui jau treti metai sėkmingai vadovauja patyrusios vadovės Vida Milavickienė ir Jūratė O'Brien. Naujus narius registruoja ir informacijas teikia V. Milavickienė, tel. 254-7473. Kviečiami visi lietuvių kilmės vaikai — susipažinti, drauge žaidžiant susidraugauti, mokytis lietuviškų dainelių, žaidimų ir gerai paruoštuose užsiėmimuose kūrybiškai reikštis.

x Lietuvos operos valdyba, kaip ir kasmet, paėmė vieną stalą į „Draugo“ balių, kuris bus sekmadienį, rugsėjo 28 d., Martiniuke salėje.

x Lietuvos pramonės rūmai (Chamber of Commerce), kuriems vadovauja Robertas Zapolis, paėmė visą stalą (10 asmenų) „Draugo“ banketui Martiniuke restorane rugsėjo 28 d. Aktyvus pirmininkas reikiams labai veikliai lietuviškame lauke. Šioji garbingoji organizacija davė visai eilei jaunų lietuvių studentų stipendijas siekti aukšto mokslo ir kitiems lietuviškiems tikslams dosniai aukoja.

x Dail. Valdo Vaitiekūno dailės darbų sukaštutinė (80–50) paroda įvyks rugsėjo 12-13 dienomis Lietuvių Tautiniuose namuose, 6422 S. Kedzie Ave. Atidarymas penktadienį 7 val. vak. Šeštadienį atidara nuo 12 val. iki 9 val. vak. Atidarymo metu pokalbis, dailės meno temomis. Globoja Lietuvių Tautinė s-ga — Chicago's skyr. (pr.)

x Dovaninių prekių ir elektronikos parduotuvės PATRIA savininkai — Anatolijus ir Pranė Šlūtai dėkoja visiems klientams už pirmuosius sėkmingus prekybos metus. (pr.)

x Pasinaudokite dar vienu KASOS patarnavimu! Kasoje, Lietuvių Federalinėje Kredito Unijoje (Chicago ir Cicero) galite atidaryti čekių sąskaitą. Čekių išrašymas nieko nekainuoja ir nėra jokio balanso apribojimo. Už nustatytą minimalią sumą KASA mokes 5.5% palūkaną. Daugiau informacijų galima gauti KASOJE: 2615 W. 71st St., Chicago, IL, tel. 737-2110 arba 1445 So. 50th Ave., Cicero, IL 60650, tel. 656-2201. (sk.)

x Vasario 16 gimnazijos rėmimo komitetas, vadovaujamas K. Milkovaičio, rugsėjo 3 d. turėjo posėdį Birutės Jasaitienės bute. Buvo aptarti gimnazijos statybos vajeus reikalai. Vajus vyksta sėkmingai. Kurie savo pareigos dar neatliko, prašomi tai padaryti, cekius siųsti komiteto išdindinkės adresu: Mrs. J. Šiažas-Biskis, P.O. Box 911, Evanston, Ill. 60204. Komitetas lapkričio 23 d. rengia koncertą Jaunimo centre. Programą atliks pagarsėjęs Toronto moterų kvartetas „Sutartinė“, vadovaujamas Nijolės Benotienės.

x Dalia Polikaitytė, Andrėja Kabliauskaitė ir Manigirdas Motekaitis atliks meninę dalį Lietuvių krikščionių demokratų sąjungos suvažiavime pokylyje — vakarienėje, rugsėjo 20 d. 7 val. vakare Tautiniuose namuose.

x Lietuvos Respublikonų Illinois lygos metinis išvažiavimas į gamtą bus šį sekmadienį, rugsėjo 14 d., Ateitininkų namų sodelyje, Lemonte (127 gatvė ir Archer Ave.). Visi kviečiami atsilankyti ir maloniai pabendrauti rudenįjančioje gamtoje. Pradžią 1 val. p.p.

x „Lietuvos bažnyčių“ knygų autoriui, baigiančiam ruošti spaudai paskutinį serijinio veikalą tomą „Kaišiadorių vyskupija“, reikalingos kai kurios žinios apie Vytavos parapiją, įkurtą Lietuvos nepriklausomo gyvenimo pabaigoje. Jeigu kas iš skaitytojų būtų iš tos vietos kilęs ar ką apie ją žinotų, prašomi rašyti adresu: Br. Kviklys, 5747 So. Campbell Ave., Chicago, IL 60629.

x Dr. Gražina Baliūnaitė-Austin atvyksta iš New Yorko dalyvauti Putnamo seselių rėmėjų Chicagoje ruošiamoje 25-je madų parodoje spalio 12 d. Būdamas studente ir gyvendama Chicagoje graži modeliavimu ir elegantiškais rūbais Gražina puošė vienas iš pirmųjų rėmėjų suruoštas parodas.

x Lietuvių knygų mainų rinkos savininkė 3017 W. 63rd Street. Ji vartotas knygas už labai pigią kainą nuomoja, atliekamas knygas superka ir parduoda. Savininkė Wilma Waller mielai kalba lietuviškai. Jos klientai kartais domisi ir lietuviškais knygomis.

x Dr. Gediminas Balukas, Beverly Shores, Ind., „Draugo“ ir kitų lietuviškų darbų rėmėjas, pratęsė prenumeratą su 25 dol. auka dienraščiui. Dr. G. Baluką skelbiame garbės prenumeratoriumi, o už lietuviško žodžio rėmimą labai dėkojame.

x Balzeko Lietuvos kultūros muziejaus steigėjas ir vadovas Stanley Balzekas, Jr. paėmė visą stalą „Draugo“ banketui Martiniuke restorane rugsėjo 28 d. Daug laiko pašvęsdamas 20 m. gyvuojančio lietuviško muziejaus naujų rūmų atremontavimo ir naujų eksponatų išstatymo reikalams, jis dirba ir kitose lietuviškose organizacijose — kaip Altoje, Liet. Pramonės rūmuose, ir kitose.

x A. a. Leonas Gureckas, gimęs Užpaliuose 1928 m. ir gyvenęs Montrealyje, Kanadoje, mirė rugsėjo 7 d. Laidojamas rugsėjo 9 d. iš Aušros Vartų bažnyčios, Montrealyje. Pasilikio liūdesyje žmona Olga, dukros: Kristina ir Marytė su žentu Juan ir 2 anūkais. Sūnus Ričardas ir žmona Carol, Dr. Vydys su žmona Andree 4 anūakai, sesuo Ona Bakaitienė ir seserėčia Dalia Vakselienė.

Rodaguoja J. Piacas. Medžiagą siųsti: 3206 W. 65th Place, Chicago, IL 60629

LIETUVA

Nuo marių lig marių, ji, Vedama mižinų, Buvo galinga, gaji Nuo gadynių senų.

Ji vaišinga kaimynė — Vėrė draugui duris. Žiedus pergalių skynė — Priešui buvo žvėris.

Jos, gintaru geltonu Išdidžiai dabinos: Karūnos faraonų Ir Spartos merginos.

Beotis, jos, didinga, Aisčių žemės vaike. Sirdelėn tau tesminga Ir, jai, meilę teikia.

St. Radžiūnas

TAUTOS ŠVENTĖ

Rugsėjo mėnesio 8 dieną yra Dievo Motinos Marijos gimtadienio prisiminimas. Vytautas Didysis, būdamas krikščionis, pasirinko tą dieną apsisvainkavimui karaliaus vainiku. Nors lenkai pavogė vainiką, bet popiežiaus jam buvo skirtas, Vytautą galime vadinti Lietuvos karaliumi. Ta proga Lietuvoje buvo prisimenama Lietuvos didybės laikai. Iševijoje lietuvių mini tą dieną. Prisimindami Lietuvos garbingas dienas, privalome neužmiršti ir pavertę Lietuvos. Reikia melstis į Mariją, kad Lietuvai būtų gražinta laisvė.

Redaktorius

SVAJONĖ

Naktis. Žaidimo aikštėje prie suolo atslubuoja žmogus. Jau senas, sudžiūjęs, pasauliui nebetinkamas įrankis. Atsisėda ir dejuoja: „O, koks tas pasaulis svajoti apie aukštus mokslus, dorus idealus. Vėlu, juk, žmogui prie darbo. Kūnas senas, pamažu stingsta, dvasia be ūpo snaudžia. Numiręs, nesis į kapą, nepalikęs nė zenklo, kad kadaise žmogus buvo. Kokia brangi jaunystė tam, kuris nesvajoja ir neplanuoja savo ateities.“

Tai kas yra „svajonė“? Ar tai sapnas, ar fantazija? O gal net pasivaizdinimas! Ne. Svajonė yra mūsų minčių siekimas, mūsų planavimas ateičiai. Yra kaip ilgas, tamsus tunelis, kurio gale vieni iš mūsų jau mato toli neaiškią švieselę, savo ateitį. Kiti gal dar klajoja tame tunelyje, bando mintyse surasti savo ateitį. Štai ką Emerson pasakė: „Didybės ieškojimas, tai jaunystės svajonė.“

„Tad kol jaunas, o broli, sėk pasėlio grūdus ir dirvos neapleisk. Tuomet kada jausi kaip kūnas ima stingti, dvasia jau susnūdus, vėlu juk prie darbo: nesėsi, nepjausi.“ („Labora“, Vinco Kudirkos).

Lina Mockutė, Toronto Maironio lit. m-los mokinė. Kanada (Maironio mokyklos metraštinė)

Devynės ZVAIGZDUTĖ

Išleistas Lietuvių Mokytojų Sąjungos Chicago's skyrius

Iliustracija iš A. Gustaičio knygos vaikams „Žvininkai“

KODĖL JAUNIMAS NESIRŪPINA SVEIKATA

Vaikai dažniausiai pradeda rūkyti, gerti ir vartoti narkotikus todėl, kad jų draugai taip daro. Jie nori būti tokie, kaip jų draugai. Draugai pasiūlys ką nors, pvz. rūkyti, jei tu nerūkysi, jie tavęs nepriims į savo tarpą. Tikri, geri draugai taip nedaro.

Kartais jaunimas žiūri į savo tėvus, kai jie pokylyje savo ruko, geria, juokiasi... Jauniems atrodo, kad jiems yra linksma taip daryti, tad ir pabando cigaretės dūmą užtaukti arba idomų gerimą paragauti... Pamėginus, kai kuriems patinka, tokie pradeda rūkyti ir gerti. Kurie nepatinka, jie taip nedaro.

Kartais ir į stovyklą vaikas atsiveža rūkalų, gerimų ir net narkotikų. Jie siūlo kitiems. Jei atsiskakai, jie tave pravardžiuoja, nepriima į savo grupę. Mano nuomone yra geriau kai pravardžiuoja, negu imti jų siūlomus rūkalus, gerimus, narkotikus, kurie gadina tavo sveikatą. Jauni žmonės neturėtų vartoti šių dalykų (rūkalų, gerimų, narkotikų), nes yra labai nesveika. Jei kas tau siūlys ir sakys: „nieko blogo neatsitiks“, atsakyk, pasakyk jiems, kad tu nenori ir neimsi.

Linas Surdėnas, Philadelphia's Vinco Krėvas lit. m-los mokinys („Pieštukas ir plunksna“).

Red. Aš galiu patvirtinti, kad Linas tiesą sako. Jauni žmonės retai skaito arba visai neskaito laikraščių ir mirties pranešimų. Jei paskaitytų, patys išsigąstų. Sužinotų, kiek jaunų žmonių žūsta nuo narkotikų, kiek vartoja sugadina savo sveikatą ir tampa visą gyvenimą invalidais, kiek patys atima savo gyvybę. Visos ateities gražaus gyvenimo svajonės virsta pelenais. Paklauskite Lino patarimų. Pasiklauskite gydytojo, kuris žmonių sveikatos reikalais rūpinasi. Neklauskite tokių neišmanėlių draugų, kurie patys nori pražūti ir kitus pražudyti. Jaunystė yra lyg gražus žiedas, leiskite jam žydėti ir visiems juo grožėtis.

MANDAGUS MOKINYS

Mokytojas subarė Petriuką už nesvarias rankas. — Ką sakytumei, jei mokytojas ateitų klasėn tokiomis nesvariomis rankomis? — klausė mokytojas. — Aš prisilaikydama mandagumo, nieko nesakyčiau...

SUDIEV, MIELA MOKYKLĖLE

Baigdamas Šv. Kazimiero pradžios mokyklą, aš jaučiuosi labai patenkintas, sužadintas, kartu ir liūdnas.

Jaučiuosi patenkintas, kad pagaliau sėkmingai būsiu baigęs pradžios mokyklą — angliškai ir lietuviškai; kad turėjau progą lankyti tokią puikią mokyklą, kaip Šv. Kazimiero; kad turėjau tokias geras mokytojas; kad esu priimtas lankyti Šv. Pranciškaus gimnaziją; kad prieš akis laukia daug idomių dienų, laikų ir progų.

Jaučiuosi sužadintas ir liūdnas, kad reikės skirtis su mokytojais, draugais ir mokykla. Paliksiu praeityje daug smagių laikų, prisiminimų ir gerų draugų.

Šv. Kazimiero mokykla — tai vienintelė lietuviška mokykla Californijoje. Kur kitur gali rasti tokią pasižen-tusią mokytoja, kaip Oną Razutienę?

Sesutė Miranda ir aš buvome pakrikštyti Šv. Kazimiero bažnyčioje. Abu būsimė džiaugsmingai baigė mokyklą. Čia išmokau lietuviškai; čia susipažinau su tėviškė Lietuva, kuri kitu atveju būtų tiktai kita salis žemėlapyje.

Šv. Kazimiero mokykla buvo ir paliks visuomet svarbi mano gyvenimo dalis. Aš žinau, kad aš jos labai pasiilgsiu, bet ir prisiminsiu ją su pasididžiavimu ir meile.

Erikas Frankenas, Los Angeles Šv. Kazimiero parapijos lituanistinės klasės 8 sk. mokinys.

MANO SVAJONĖS

Mano svajonė yra būti karaliumi. Jei aš būčiau karalius, man nereikėtų mokytis. Man būtų labai linksma, nes turėčiau daug pinigų ir galėčiau nusipirkti visokių idomių dalykų. Jei būčiau karalius, mano gimtadienis būtų tautos šventė. Visi darbininkai ir mokiniai turėtų tada laisvą dieną. Mano kraštas turėtų visokių atominių ginklų ir nė vienas kitas kraštas neišdrįstų mūsų užimti.

Mano antra svajonė — būti lakūnu. Aš tada galėčiau nusikristi į Lietuvą ir kitus idomius kraštus. Man labai patiktų būti lakūnu, nes galėčiau skristi kur tik norėčiau.

Andrius Viskantas, Detroito „Žiburio“ lit. m-los mokinys. („Skambutis“)

NEGAILA MAN BUVO KUGELIO

Aš nuėjau pirmą dieną į Boise, Idaho, Jr. High mokyklą. Pertraukęs metu vaikiai man sakė: „Kas čia su tavim darosi?“ Aš jiems paaiškinau, kad aš esu lietuvis. Tada jie man aiškino, kad tik katalikai lanko šią mokyklą. Aš toliau aiškinau, kad lietuvis nėra tikėjimas, o vienos tautos žmogus. Jiems paaiškinau apie Lietuvą ir parodžiau žemėlapyje, kur ji yra. Jie klausė: „Kodėl kalbi tokia keista kalba?“ Jiems atsakiau, kad yra mano tautos kalba ir aš nenoriu jos užmiršti. Jie vėl klausė: „Kodėl tavo keistas vardas?“ Jiems atsakiau: „Gal jums keistas, bet ne man“. Tada jie ant manęs supyko ir pasakė: „Eik, iš kur tu atėjai!“ Aš supykęs paėmiau kugelio ir suplojau ant jų.

Saulius Beržinskas, („Didvyrių dienos Dainavoje“).

MOKSLAS IR DARBAS

Į krautuvę priimtam naujam tarnautojui vedėjas sako: — Prašau dabar iššluoti krautuvę. — Juk aš esu baigęs kolegiją, — atsakė jaunuolis. — O, tai nieko, aš parodysiu kaip šluoti.

TRYS VĖLĖS, ŽVAIGZDĖ, MENUO (Konkursinė liaudies pasaka (tesinys))

Pailsusi žynė sako velnias: — Aš turiu žentą! Išėmė iš kišenės tą šaukštą, parodė velniams ir paklausė jų patarimo, kur jį reikia paslėpti, kad žentui nepatektų į rankas.

— Dega krosnis, mesk į krosnį, jis ten sutirps, — paaiškino vienas velnias. Tas žentas (karalaitis) buvo pasislėpęs, kad velniai nematytų. Kai žynė metė šaukštą, jis pagavo jai nematant.

Atėjo dvylikta valanda nakties. Tada gaidžiai pradeda giedoti. Žynė pasakė velnias, kad joms reikia važiuoti namo. Per upę besikeldamas sako:

— Aš į valtį! Aš į valtį! Karalaitis taip pat pasakė. Išlipdamas vėl partarėjo: — Aš iš valties! Aš iš valties!

Tada ragana sako: — Čia keturi balsai girdisi! — Mamute, — dukterys sako, labai garsus vakaras, tai ir atsiliepia keturi balsai!

(Bus daugiau)

Žodžiai, kuriuos reikia paaiškinti ir po sakinį parašyti: 1) Pailsusi, 2) patarimas, 3) paslėpti, 4) nepatekti (nepatektų), 5) sutirpti (sutirps), 6) išlipti (išlipdamas), 7) akordas, 8) aksomas, 9) aleja, 10) aliejus.

LIETUVIŲ TAUTOSAKA

Vienodas galas ir pono, ir ubago (Joniškiis).

Visų nagai po savim kasa, ne nuo savęs.

Didelis juokas — maža išmintis (Šilalė). Kad ir kad (vištos kalba), kaip višta kiaušį padėjus (Skaistgiris).